

A kultúra új mecénása?

Gondolatok az Antenna Hungária Rt. által támogatott Zempléni Művészeti Napokról

Nagyon tájékozatlan, írhatnám azt is; nem e világban élő ember az, aki azt hiszi, hogy a kultúra és vidéke napjainkban létezhetne nagylelkű, vagy üzleti szempontokat keményen figyelembe vevő támogatók nélkül. Nem létezhetne, mert demokratikusan választott kormányunk egy-két kivételtől eltekintve oly magától érthető módon vonult ki e területről — magyarul, nem ad pénzt —, mint ha az lenne a világ legtermészetesebb dolga. Illetve igaztalan állítás lenne általánosítani, mert adni ad — lásd a nemzet hőn imádott fiú családjának nép-nemzeti seregünk erkölcsi s lelki állapotát, magas szintre emelő laktanyabuliját, és sorolhatnánk még egy párat — de ez roppant kevés.

S akkor — hogy saját házunk táján maradjunk — elől egy részvénytársaság, nevezetesen a Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Rt., ismertebb nevén Antenna Hungária, s immár másodszor művészeti napokat rendez és szponzorál Zemplénben, ezen a csodálatos tájon, mely minden nyűgét és baját szenvedő napjainknak.

Szenvedi, mert lehetett bármilyen rangja történelmünk folyamán, még a technika fejlődésével is oly messze van fővárosunktól, hogy az már nevetésszerű. Szenvedi, mert az ország csöppet sem rózsás helyzetéből főként csak tuskék találhatók, s az elpusztíthatatlan életkedv. Ez utóbbi persze optimizmusra okot adó tény, s ezért roppant izgalmas feladat

Barta József vezérigazgató megnyitja a rendezvényt

koncentráltak, s több helyszínt választottak, mint 1992-ben. Ez persze azzal a kockázattal is járt, hogy a párhuzamos rendezvények megritkítják a közönség sorait, arról nem is beszélve, hogy a szervezők az egyeztetésekben több ósz hajszállal lesznek „gazdagabbak”. Végül minden rendben lezajlott, s pont ennek a törekvésnek köszönhetően olyan meghatározó helyszínekkel is gazdagodott, mint a füzérradványi kastély parkjában rendezett „Kiránduló koncert” a Liszt Ferenc Kamarazenekar közreműködésével, vagy a hollóházi templom énekkoncertje.

A füzérradványi rendezvény különben a művészi élményen túl felszólításnak, némi túlzással segélykiáltásnak is felfogható, mert bevételét, illetve a

rendre csak azt hangoztatják: Rolla nehéz ember. Szerencsére — mondják hívei, s biztos, hogy ők vannak többségben, csakhát laposabb a pénztárcájuk. Az pedig már külön pech, hogy a levegőből nehéz fenn tartani egy ilyen kaliberű együtttest. Rolla János talán még erre is képes, különösen akkor, ha az olyan, mint a zempléni. Mindenesetre most jókorákat szippantott belőle, s az őket körülvevő szeretetáradatból is jut a ridegebb napokra.

Apropó levegő. Az Antenna Hungária saját tulajdonú hőlégballonja is most mutatkozott be, alkalmanként alaposan megriasztva szülőit, morgó hangjával az ilyesmire nem szokott környékbelieket. Riogatótt vagy nem — azon túl, hogy remek reklámeszköz — jó célt szolgált azzal is, hogy a részvénytársaság meghívott vendégeit „furikázta”, ismertette őket a táj szépségeivel. Hozzá fűződik a következő mulatságos történet is, mikor alacsony szálva elhaladt egy falusi ház felett, s az udvaron álló asszony felkiáltott: „Hova mentek gyerekeim?” „Borért” — volt a válasz. „Ne menjetek sehova, van nekem is!” Képzeli el, mi történt volna, ha leszállnak?

Két dologban vagyok biztos: 1. Évekig beszédtem a lett volna, s ettől fogva az asszony neve elé biztosan a „ballonos” jelzőt ragasztották volna.

2. Ingen és áfa-mentesen annyi bort kaptak volna, hogy ihaj, s talán felszállásuk sem a legsimább eseteket gazdagítaná.

(Folytatás a 4. oldalon)

Hamari Júlia és Rolla János kávéfogyása

— majdhogynem misszió —, ha másként nem, a kultúra támogatójaként fellépni, természetesen jól felfogott üzleti érdekeket is figyelembe véve.

Ehhez aztán már semmi más sem kell, mint egy jó szervezőcsapat, egy jó szellemű helyi befogadó közösség, mely a rendezvénysorozatot nem tekintheti púpnak a környék hátán, rangot adó művészgárda, természetesen közönség, no meg pénz, pénz és pénz, s akkor a „háború” meg nagyon nyerve.

Nyugodt lelkiismerettel jelenthetem: az 1993-as év Zempléni Művészeti Napok elnevezést viselő hadművelete sikerrel zárult, s minden remény megvan arra, hogy 1994-ben is megrendezik, talán még pihentetőjűl is a várható választási csatának.

S miben volt az idei sorozat más mint az elmúlt évi? Azon túl, hogy a rendezők nyilvánvalóan tanultak az akkori tapasztalatokból. Elsősorban talán abban, hogy bővítették a kört, azaz nemcsak Sárospatakra

kibocsátott 1000,— Ft-os támogatói jegyeket a végveszélybe került egykori csodálatos épület felújítására ajánlották fel. A begyűlt pénz sajnos csak jelképes összegnek fogható fel, mert többszöröse volt a szükség, de így is elmondható, hogy a zenekar és az Antenna Hungária megtette az első lépést, hogy megmentsse az enyészettől ezt a jobb sorsra érdemes kastélyt.

S itt most álljunk meg pár percre, s olvassanak pár sort a Liszt Ferenc Kamarazenekarról.

A Rolla János vezette együttes nem kap egy árva fillért sem dicső államunktól, de még egy aprócska kuratóriumtól sem. S mielőtt bárki azt mondaná, „hog mi végre?”, azt tudom mondani; azért, mert kitűnő társaság. Ezt a kitűnőt pedig legfeljebb ragozni lehet csak, tanú rá többek között a sárospataki nyitókonzert közönsége is, és hála istennek a televízió s a rádió jóvoltából az egész ország. Csak azok a süketek, akik nem akarják ezt hallani, és

Baloldalinak lenni...

— Az ajtó a bal oldalon nyílnak — hangzik a metró automata tájékoztatója.

— Anyu, melyik a bal oldal? — kérdezi a velem szemben ülő három év körüli kisfiú az édesanyjától.

— Arra — mutat az asszony a bal oldal irányába.

— És melyik a jobb? — faggatózik tovább a gyerek.

— Az meg arra van — válaszol a mama.

Hallgatom a kérdés-feleletet, nézem az aprócska gyereket, és arra gondolok, hogy hamarosan már a kis legényke is meg tudja majd különböztetni a bal oldalt és a jobb oldalt. De megtanulja-e, hogy melyik a politikai bal és a jobb? Ha igen, melyik oldalon áll? Vagy marad a középben, és nem törődik az oldalakkal, egyáltalán nem politizál majd?

Horváth Lajos, a Magyar Igazság és Élet Pártja ideiglenes elnöke azt javasolta a szászói konferencián, hogy a közelgő választásokra való tekintettel vesse el mindenki a jobb- és baloldali erőltetett elmentéspárját.

Nem új ajánlat ez. Próbálkoztak már vele sokan és sokszor. Konrád György 1990 január elején, a Márciusi Front vitaestjén azt ajánlotta, hogy a „baloldaliságot legalább öt évi székénybe kell zárni”. Varga Csaba szociológus szerint „az emberek már irtóznak attól a szótól, hogy baloldali”. Tamás Gáspár Miklós tanácsa szerint mondjunk le minden baloldaliságról, és fogadjuk el az új, szabadelvű konzervatív jobboldaliság életelményét.

Hankiss Elemér úgy véli, csínján kell bánni a bal-jobb kategóriákkal használatával, mert indulatokkal teltettek. Vannak azért, akik tartózkodnak e terminus technikusoktól, mások meg lejárattott, leegyszerűsítő, kirekesztő kategóriáknak tartják.

Gazdag tehát a példatára a bal-jobb kategóriákkal kritika-

jának, használata ellenzésének, ám a francia forradalom óta folyamatosan forgalomban vannak, politikai szókészletünk tartozékai. És úgy tűnik — minden kifogás és viszonylagosságuk ellenére — azok is maradnak.

Amennyire problematikus a bal-jobb fogalom páros használata, olyan mértékben vita tárgya e fogalmak tartalma. Az, hogy mit értünk baloldaliságon és jobboldaliságon.

A Szonda Ipsos 1990-ben és 1992-ben végzett felmérései szerint a válaszadók egyharmada a következőképpen jellemezte a baloldali pártokat: „az életszínvonal emelését akarják”, „a demokráciáért, a haladásért küzdenek”, „a köztulajdont helyezik előtérbe”, „szociálisan érzékenyek”, „az érdekek képviselői”, „letéteményesek”. Ugyanilyen mértékben voltak negatív vélemények is: „hátráltatják a fejlődést”, „tönkretették az országot”, „ ingyene-lők gyülekezete”.

A jobboldal értelmezésénél a magántulajdont, a kapitalista viszonyok előtérbe helyezését sorolták a megkérdezettek. A jómódnak, a gazdagok érdekeinek képviseletével, a vallási szemlélettel azonosították a jobboldali pártokat. A jellemzések között ilyenek szerepeltek: konzervatívok, nacionalisták, a faji megkülönböztetés ideológiájának képviselői, szélsőségesek, demagógok.

Május elsején kezembe került a Baloldali Ifjúsági Társulás (BIT) kis szórólapja, amelyen ez áll: Baloldal: Az a hely a baloldaltól a jobboldalig terjedő politikai folytonosságban, melyet a társadalmi változás és politikai rend iránt radikális, újító és haladó nézeteket foglalunk el. A meghatározás a vélemények sok árnyalatát tartalmazza, de általánosságban a teljesebb egyenlőségre és szabadságra

való elkötelezettséget jelent, illetve a politikai tevékenység révén megvalósuló társadalmi haladásba vetett hitet. (Forrás: Magyar Hírlap, Cambridge Enciklopédia 3.).

E definíció fölött a következőket olvashatjuk: Valljuk, hogy a szociálisan érzékeny baloldal nélkül nem képzelhető el egészséges társadalom és működőképes kormányzás.

A kis röplap másik felén a felirat: A világ színes... Európa balra van!

Mit jelent tehát a baloldaliság, mit jelent baloldalinak lenni? Baloldaliságon szabadságot, egyenlőséget és testvériséget értünk. Mindhármát egyidejűleg. A baloldaliság: szellemi magatartásforma, gondolkodásmód, életérzés, erkölcsi felfogás, érzelmi örökség és praxis is. Lényege: az emberi szabadság és a társadalmi igazságosság összeegyeztetése.

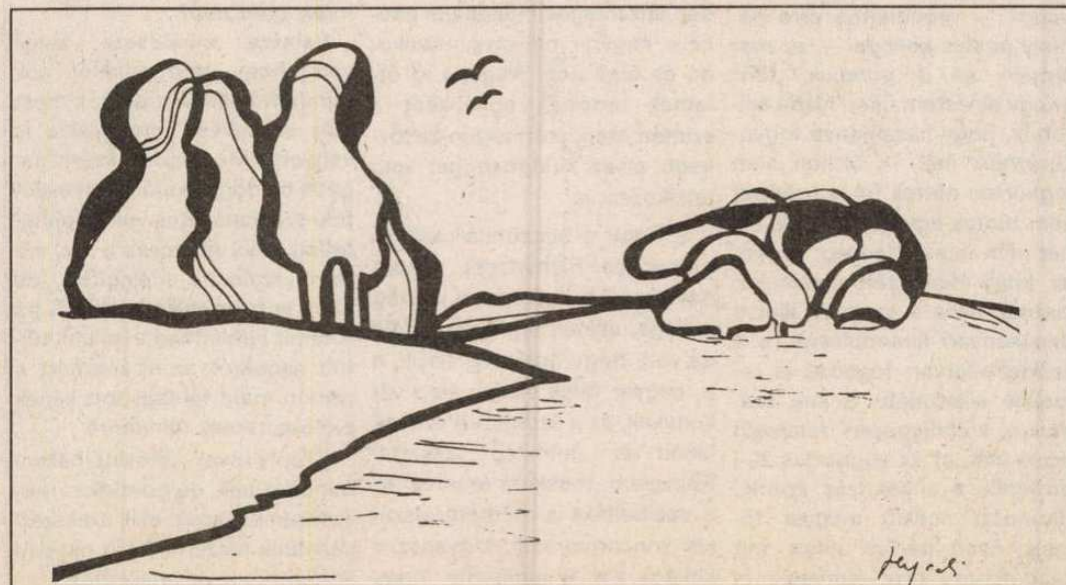
Baloldalinak lenni annyit jelent, hogy mindenkor a gyöngébb, a szegényebb, a kiszolgáltatottabb mellé állni. Szociális érzékenységet, cselekvő humánizmust jelent a hátrányos helyzet csökkentéséért, megszüntetéséért baloldali viták a szolidaritás, a kollektív szellem, az állampolgári jogok védelme, a beleszólás, a részvétel a közösség dolgaiba. Baloldalinak lenni annyit jelent, mint tagadni a társadalmi előjogokat, szembe szállni a gyarmatosítással, a kizsákmányolással, küzdeni az esélyegyenlőségért.

Közhelyek? Az örök emberi értékek nem azok?

„Nem ismerem a világon olyan szakszervezetet, amely jobboldali pártokkal keresné a szövetséget. Olyat se nagyon ismerem, amely a szintetizált liberális gazdaságpolitika híve lenne” — nyilatkozta a „168 órá”-nak Nagy Sándor, az MSZOSZ elnöke. Paszternák László, a Vasas Szakszervezet elnöke pedig azt mondta egy nemrég sajtótájékoztatóján: „A szakszervezetek természetes helye a baloldal.”

Nincs ebben semmi meglepő, ha végiggondoljuk a szakszervezeti mozgalom több mint százéves történetét. Ezzel a közelgő parlamenti választásokon is számolni kell. Mármint azzal, hogy — miként Nyugaton — a tulajdonosok a nekik megfelelő politikai erőket és azok képviselőit támogatják, a bérből és fizetésből élők pedig (általában) a szociális igazságosság képviselőit. Így természetes: a tulajdonosok állnak (általában) a jobboldalon, a másikon meg a baloldaliak találhatók.

— Kárpáti —

Hunyadi Erzsébet grafikája

Eszmecsere Prágában

Szeptember első napjaiban *Eva Cvrckova*, a Cseh Postai és Távközlési Szakszervezet elnök asszonyának meghívására közös postai és távközlési delegáció járt a Cseh Köztársaságban. A delegáció útjáról kérdeztem *Mundruczó Kornélt*, a PDSZ országos titkárát:

— Régen érvényes meghívásnak tettünk eleget mostani utunkkal. A Postai és Távközlési Szakszervezet központi vezetőségi ülésén vettünk részt, majd az ülést követően a testület tagjaival külön postai és távközlési szekcióban cseréltük ki tapasztalatainkat. Cseh barátainkat különösen érdekelték az egységes posta szétválásával kapcsolatos tapasztalataink, a szétválás hatása a szakszervezetek szervezeti struktúrájára és az új helyzetben az érdekérvényesítés lehetőségei. Tájékoz-

tattuk a tisztségviselőket a hazánkban májusban lezajlott társadalombiztosítási és üzemi tanácsai választásokról és az ott elért eredményeinkről és az azóta kialakult helyzetről.

A cseh elnök asszony külön kitért arra, hogy a nemzetközi postai, távbeszélő és távíró szakszervezeti szövetségben beül igen jó visszhangja volt az ez év májusi budapesti liberalizációs konferenciának. A kelet-közép-európai országok szakszervezeti képviselői a nyugati, valamint egymás tapasztalataiból remélhetőleg az elkövetkezendőkben kamatoztatni tudjuk.

Az elnök asszony biztosított bennünket támogatásáról a Magyar Postai és Távközlési Szakszervezetek IPTT-be történő felvételével kapcsolatban. E támogatásának a napokban

módja lesz hangot adni a liszszaboni IPTT-világkonferenciát előkészítő tárgyalásokon. Végezetül megállapodtunk abban, hogy szakértői szinten a közös érdekek alapján keressük annak a lehetőségét, hogy a következő esztendőben megindíthassuk a csereüldötést.

— *Úgy tudom, hogy a szlovák szakszervezetekkel is meggyensúlyozott, jó a kapcsolat.*

— Igen. Nagy jelentőségűnek tartjuk azt, hogy a szomszéd országok rokon szakszervezeteivel a kapcsolatainkat kiépítsük, illetve a meglévő jó kapcsolatokat tovább erősítsük. Prágai utunkat összegezve úgy gondolom, tovább mélyítette cseh barátainkkal kapcsolatainkat és utat nyitottunk az együttműködés további területei felé.

— M. F. —

A hírlapterjesztés hullámverése

„Nem akarjuk átvenni a minisztérium szerepét”

— A magyar sajtóterjesztést azért kell ellenőrizni — mondja *Pető Endre*, a Reader's Digest hirdetési igazgatója, aki egyben a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség elnöke is —, mert az erősödő piaci verseny hatására néhány szereplő tisztességtelen eszközökkel is manipulál. Előfordult ugyanis, hogy gyanúra okot adó példányszámot és terjesztési adatokat adtak meg a hirdetőknak. A reklámügynökségeknek és a hirdetőknak azonban hiteles adatokra van szükségük, hiszen nem mind-egy, milyen példányszámú lapban hirdetnek, mire adják ki a százezreket.

Jelenleg a Magyar Posta Vállalat terjeszti a lapok kilencven százalékát. A Postát csak a minisztérium ellenőrizheti, mivel állami cég. *Nem akarjuk átvenni a minisztérium szerepét. Nem kívánunk betekinteni a Posta adatbankjába.* Sokan — talán a szövetség elnevezése miatt — félreértik tevékenységünket. Alapszabályunk csak azokra vonatkozik, akik belép-

nek a szövetségbe. Eszerint a kiadók megadják nekünk, hány példányban jelenik meg a kiadványuk, újságjuk, ezekről a pontos postai elszámolásokat, mennyi az előfizetések száma, mennyi a remittendájuk. A szövetség úgy fog működni, hogy nem önmaga ellenőrizi az adatokat, hanem egy általa felkért ellenőrző-hitelesítő céget bíz meg ezzel. A tagság önkéntes.

A szövetség nonprofit szervezet, a tagok által fizetendő tagdíjakból tartja fenn magát. Már sok kiadó belépett szövetségünkbe, nyilván mert az érdekei ezt diktálják. Egyébként ilyen lapterjesztési szövetségek működnek a fejlett nyugati államokban is, sőt nemzetközi lapterjesztési szövetség is létezik. Az a tapasztalat, hogy a hirdetési és reklámcégek nagyobb bizalommal hirdetnek az olyan újságokban, kiadványokban, amelyeknek a tulajdonosai tagjai a terjesztés-ellenőrző szövetségnek. A szövetség célja a sajtó- és egyéb kiadványok terjesztésének, illetve erre vonat-

kozó adatainak ellenőrzése, olyan adatok felmérése, nyilvántartása, amelyek mind a tagoknak, mind a hirdetési és reklámszakmának, mind pedig a nagyközönségnek hiteles képet adnak az egyes termékekről. Célunk a nemzetközi szövetséghez való csatlakozás is. Mint a Reader's Digest hirdetési igazgatója, *nem tartom rossznak a postai lapterjesztést.* Mi ugyanis kevésbé vagyunk kiszolgáltatva az utcai árusítás buktatóinak, mert a Reader's Digest 90 000 példányának több mint kilencven százaléka előfizetésben fogy el. Mindössze 14 000 példányt adtuk utcai terjesztésre. Persze mi is érzékelünk fogyatékoságokat, így például vissza-visszatérő hiba a lapok eltűnése. Feltűnő módon éppen akkor, amikor előfizetőinknek karórát is küldünk a lapok mellé. Vigaszul azonban hadd mondjam el: *vannak országok, ahol több reklámóra tűnik el, mint Magyarországon. A Postával jó partneri viszonyban vagyunk.*

Továbbképzés német segítséggel

Ez év júniusában vendégünk volt *Kurt Van Haaren*, a Német Postás Szakszervezet elnöke. Az akkori megbeszéléseken rögzült végérvényesen, hogy a német szakszervezet a *Friedrich Ebert*-alapítvány támogatásával egyhetes továbbképzéssel segíti a hírközlés területén működő szakszervezeteket, illetve a májusban megválasztott üzemi tanácsok tisztségviselőit.

A tanfolyamra szeptember második hetében került sor, a balatonlellei szakszervezeti üdülőben. A hét első felében a szakszervezeti, míg a második felében az üzemi tanácsai továbbképzésre került sor. A német kollégák kérték, hogy az előadásokon a hatékonyság és az érdemi konzultációs lehetőség biztosításának érdekében maximum 30-30 fő vegyen részt. A szakszervezeti továbbképzés előadója *Rolf Johanning*, a DPG berlini kirendeltségének vezetője volt. A háromnapos felkészítő ismertették a német szakszervezet szervezeti felépítését, műkö-

dését, a szakszervezet és az üzemi tanácsok közötti munkamegosztást és együttműködést.

Nagy figyelmet váltott ki az előadásnak azon része is, amikor a DPG testületeinek döntési jogköreiről, valamint a szakszervezet gazdálkodásáról volt szó. A szakszervezeti továbbképzés záróelőadásán és konzultációján a szakszervezet érdekvédelmi tevékenységének fő területei, a munkáltatóval folytatott tárgyalások módszertana került megvitatásra.

Szeptember 9-én 9 órakor az üzemi tanács elnökei, illetve a küldöttek részére tartott továbbképzésen, a nyitóelőadás és a konzultáció a német és a magyar üzemi tanácsok törvényben biztosított jogköreinek összehasonlítására került sor.

Az üzemi tanácsai tisztségviselők továbbképzésén az előadó *Günter Schnabel*, a stuttgarti területi üzemi tanácselnök volt. A szeptember 10-i, pénteki előadások és konzultációk igen nagy

figyelmet keltettek a tanfolyam hallgatóiban, hiszen olyan kérdésekről esett szó, mint az üzemi tanácsok működési feltételeinek biztosítása, a tisztségviselők munkaidőkezelésének javadalmazása, az üzemi tanácsok működésének technikai feltételei.

A péntek délutáni konzultáción, illetve előadáson az üzemi tanácsok joggyakorlásának módszertanáról, az ülésekre történő felkészülésekről, magának az ülésnek a vezetési módjairól és szakértők igénybeviteléről esett szó.

A szombat délelőtti záróelőadás és konzultáció támaja volt az előző nap folytatásaként a döntéshozatal módjai, a munkáltatóval való tárgyalások lebonyolítása és a kapcsolattartás a választókkal.

A májusban megválasztott üzemi tanácselnökök, valamint küldöttek egyetértettek abban, hogy hasznos volt a továbbképzés, érdemi segítséget nyújtott a gyakorlati munkához.

Lehetetlen kísérletre vállalkozik

Koch úrnak beletörik a bicskája?

Thomas R. Koch, az osztrák—német Funk, Verlag und Druckerei GmbH. ügyvezető tulajdonosa, az Észak-Magyarország, a Kelet-Magyarország és a Hajdú-Bihari Napló társtulajdonosa azt állítja, hogy az olvasó nyer, ha ő terjeszti a lapokat Északkelet-Magyarországon. Borsodi és szabolcs-szatmári postások véleményét kérdeztük erről és a hírlapterjesztés átszervezéséről.

— Mi a véleményem a hírlapról? — nevet sokat sejtetően a tiszaujvárosi hivatalmazó, *Havrilo János*.

— Ez a legtöbbet támadott terület. Véleményem szerint Postán belül is meg lehetett volna oldani a hírlapárúsítás privatizációját. Egyébként várható volt a változás, hiszen már a nyolcvanas évek közepe óta beszéltek az átszervezés szükségességéről. Lépni kellett azért is, mert sok volt a ködösítés az elszámolás terén. A kiadók nemigen hitték el, hogy olyan sokba kerül a lapok terjesztése. A Postán belül is sok vita volt ekörül. Gyakran csak számítási technikán múltott, melyik ágazatot hozzák ki gazdaságosnak. *Ami Koch úr kísérletét illeti, szerintem eleve kudarcra van ítélve.* De ha sikerülne is neki, akkor vidéken, főleg a kis falvakban, elsovdna a hírlapterjesztés. *Szerintem a megyei lapterjesztést csak akkor lehet megosztani más céggel, ha garantálják, hogy a falvakban is terjesztenek, még hozzá elérhető áron.* Nem szabad hagyni, hogy a hírlapterjesztés politikai ügy legyen. Szerintem elsősorban kulturális kérdés. Ha a falvakban megdrágul a terjesztés, akkor az ott élők még jobban lemaradnak, kevesebb információhoz jutnak.

— *Lehetetlen kísérletre vállalkozik Koch úr* — válaszolja *Forgó Sándorné*, a polgári postahivatal vezetője. — Nincs annyi pénze, hogy új hírlapterjesztő hálózatot hozzon létre.

A sokat megélt nyírbátori hivatalmazó, *Vilez Józsefné* is hasonló a véleménye, de még hozzáteszi, hogy az árusítás és a kézbesítés szétválasztása sajnos nem javítottá annyira a lapterjesztést, mint amennyibe került. Félő, hogy az újabb átszervezés sem jár majd számottevő eredménnyel.

— *Nyilvánvaló, hogy lépni kellett* — magyarázza *Kulár Fe-*

renc fehérgyarmati hivatalmazó. — *Állóvízben evezni tovább nem lehetett.* A Postának több üzletággal kell kereskednie, hogy megállja a helyét a piacon. Csodálkozom azokon, akik azt mondják, hogy a hírlap csak teher volt. Szerintem nyereséges. *Úgy gondolom, a veszteség okait kell megszüntetni, és nem a hírlapterjesztéstől megválni.* Egyébként kíváncsi vagyok, hogy Koch úr a kis falvakba eljuttatja-e a lapokat. Az az érzésem, ha úgy látja, hogy nem nyereséges, akkor magukra fogja hagyni a falvakat. Hallottuk, hogy három megyében kísérletezni szeretnének meg, hogy el akarnak csábítani sok hírlapos kollégát, és kétórát munkáért állítolag ötezer forintot is adnak, de nem hiszem, hogy hosszú életű lesz ez a vállalkozás. Nincs annyi pénze, amennyiből meg tudná oldani, hogy minden településen reggel nyolcig megkapják az újságot. Arról nem is beszélve, hogy az emberek többsége nyolc órakor már rég a munkahelyén van. Így gyakorlatilag szinte mindegy, hogy nyolckor vagy később kapják meg az újságot, mert úgys csak délután tudják elolvasni. Ha Koch úr terjesztés az újságot, biztos, hogy az országos napilapokkal, amelyek konkurenciát jelentenek számára, nemigen foglalkozna.

— Szerintem sem lett jobb a lapterjesztés azzal, hogy kiválasztották a kézbesítést az árusítástól — mondja *Mokri László*, a vásárosnaményi postahivatal vezetője. — Koch úr vállalkozása nem tarthat sokáig. Kíváncsi vagyok, mikor kerekí meg újra a Postát.

— Nem hiszem, hogy Koch úr a Posta nélkül gazdaságosan és gyorsan terjeszthetné a lapjait — mondja *Teremi Béláné*, a záhonyi hivatalmazó is.

— *udvarhelyi* —

VENDÉGEINK VOLTAK

Minden nagyon szép, minden nagyon jó, mindennel meg vagyok elégedve — mondta egykori uralkodónk. Hála Istennek — tehette hozzá az akkori főszervező, s ezzel a dolog lezárult.

Ez a régi — immár a klasszikussá vált — mondás járt az eszemben akkor is, amikor a PDSZ-nél járt norvég postás-küldöttség vezetőjének búcsúértékelését hallgattam székházunkban.

„Csodálatos volt Önöknél, érttem ez alatt az ellátást, a velünk való törődést, a gondoskodást, az első naptól az utolsóig — mondta —, egyszerűen varázslatos volt. *Fenomenális!*” — tette még hozzá, hogyha valaki esetleg nem ért norvégül, az is értse.

— De... — na persze de, mert »de« azért mindig van — első nap meghökkenünk a négyágyas szobán, meg a közös WC-n, de aztán Siófok és főleg Budaörs szuper volt. Kár, hogy a szabadidőnk kevés volt, alig jutott időnk körülnézni a várost, s pár apróságot vásárolni. Több lehetőséget kéne adni, hogy kötetlenül beszélgessünk a hivatalokban dolgozó szakszervezeti tagokkal.”

Érdekes — ezt már én mondom —, pontosan ugyanezt

mondták két évvel ezelőtt az akkori norvég küldöttség tagjai is. Nem kellene ebből valamiféle következtetést levonni? Főként azért, mert — bár az idő mindig kevés — ez csöppnyi többletmunkával sem jár, s nyilvánvalóan megoldható.

Az előbbiek tehát tartalmaztak némi kritikát, de a továbbiakban aztán csak úgy áradt a dicséret és a köszönet. Persze számunkra kicsit mulatságosak is, mint például az, hogy „nem volt egyetlen nap sem, hogy ugyanazt kaptuk volna étkezésre: Norvégiában nem vagyunk ehhez szokva”. „*Szegény norvégok* — mondhatná erre némely postás kolléga —, ez már legyen az ő gondjuk.” Bár ahogy elnéztem őket, hiába állították, hogy hazamenve fogókúrázniuk kell — otthon sem joghurton nőttek fel, s csöppet sem tünnek egyszálbélűnek. De hát nem is ez a lényeg, hanem az, hogy életreszóló emlékeket visznek haza a szegedi, illetve dunakanyari kirándulásról, s a székesfehérvári fogadás is remekbe sikeredett. S ami számunkra különlegesen felemelő érzés volt, az az augusztus 20-i tűzijáték, s a könnyes szemű, Himnuszt éneklő magyar tömeg. Ezen persze nincs mit csodálkozni, hisz Norvégia is egy kicsiny ország, népe na-

gyon büszke hazájára, s minden látszólagos hidegsége ellenére, nagyon mélyen gondolkodó és érző nép. Nagyon jó ötletnek tartották egyébként a szintén Magyarországon tartózkodó olasz küldöttséggel való találkozást is.

S hogy a búcsútalálkozón a humor se hiányozzék, jókora nevetést fakasztott az a norvég kolléga, akinek legfőbb gondja az volt, hogy horkolva alszik, s a magyar falak bizony elég vékonykák, és a szomszéd szobák lakóit ez „némileg” zavarta. Képzelem, mekkora lehetett ez a decibelben is mérhető éjszakai koncertsorozat. Ugyanaz a kolléga azt is elmondta, hogy mikor Magyarországra készült,

barátai csodálkozva tudakolták: *miért pont oda?*

Válasza mindössze annyi volt, hogy országunkról sok mindent hallott ezidáig, s most már személyes élményekre is vágyott. Megkapta. Ezért nagyon boldog, s különösen a siófoki szalonnasütés volt felejthetetlen, ahol nemcsak a tűz, s a forró szalonna melegített, de szíve is forrpontra hevült. S ha valamit elfelejtene a nálunk töltött napokról; az itt készített, s otthon majd felnagyított képek emlékeztetnek mindenre.

Szép szavak, jólesett hallani mindenkinek, de gondolom, különösen azoknak, akik szakszervezetünk részéről e pár napban körülöttük tevékenykedtek.

— V. Á. —

Országjárás

Országjárás

Alig két évvel ezelőtt megmaradt pár nap szabadságot január első napjaiban Miskolcon töltöttem. Talán mondanom sem kell, munkával. Már amennyire az újságíró számára a választott szakma munka. Nekem semmiképp sem az, s hogy ez mennyire így van, még sportról író időszakom idejéből származik egy történetem.

Vasárnap volt, feleségem édesanyja nálunk ebédelt, s délután felfigyelt arra, hogy egyre nyugtalanabb, izgágább leszek. Mi bajod? — kérdezte. Semmi — válaszoltam — ez nálam a vasárnapi betegség. „Az meg mi?” „Semmi különös,

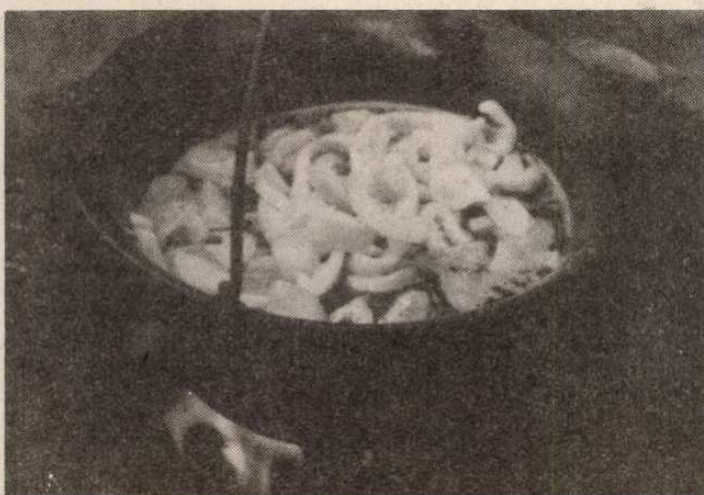

Kamody Miklós

csak évek óta megszoktam, hogy ilyenkor valamelyik pálya s: élén állok, dolgozom, most meg téged nézlek, mondjuk Nyilas Tibor helyett, s ez valahogy nem jön össze. Mellesleg szeretem és becsülöm anyómat, azt hiszem ő is engem, leszámítva azt, hogy 35 éve elröbaltam tőle elsőszülött leányát, s azt sokáig nehezen bocsátotta meg.

*

Két év után újra Miskolc, pár nap szabadság, de mennyire más mint egykor. Akkor az évszak leghidegebb napjait — 15—20 fokot fogtunk ki feleségemmel, most +36—38-at. Az avasi hivatal lapos tetejé épületének vendégszobája olyan, mintha Belzebúb füténé, ördög öregapjának. Annak nyilván megfelelne, de fehér embernek? A két kedves takarító nő döbbenetesen veszi tudomásul korai érkezésünket, mert nincs még tiszta ágynemű. — Sebaj — mondtam —, ebben a dögmelegben megteszi egy lepedő is. — Na ez az — mondja egyikük —, épp az nincs. Mindezt olyan páni rémülettel, hogy szinte már szégyelltem magam. Alig bírom megvigasztalni őket azzal, hogy estére nyilván akad majd, semmi gond. Estére persze mindez elrendeződött, csak a kánikula maradt változatlan. Meg az ő kedvességük. Országjárásom során ilyen magától értetődően odafigyelő takarító-asszonyokkal talán nem is találkoztam. Pedig majd mindenhol ilyenek vannak. Szinte szégyellem leírni, hogy „takarító”, mert a szónak még mindig van

egy rossz csengésű háttérzöngéje, kicsit degradáló is, holott erről már régen másképpen kéne gondolkoznunk. Fogalmam sincs, hogy a távközlés illetékesei hogyan minősítik ezt a két asszonyt — mert a vendégszobákat ők „üzemeltetik” —, de alighanem közel járok az igazsághoz, ha azt mondom: szeretik és becsülik őket. Nyilván nem érdemtelenül. Szöges ellentéte viselkedésüknek az éjszakai portás morcos marconasága. Úgy nézett rám, mintha bünt követnék el azzal, hogy élek és létezem. Jó, sehol sincs megírva, hogy mindenkit szeretni kell, még az sem, hogy

kísérő cukkoló szöveg, mert ugye, ennek elkészítése férfimunka, de a „segédmunkát” női személynek illik megcsinálni, s nem mindegy, hogy hogyan.

Illik? Nohát ezen is elvitathozhatunk egy jó darabig, úgy, hogy a lényegben mindenki egyetértett. Mármint Ilona asszony és feleségem, Miklós bácsi és én. Ez pedig, bárhol nézem; döntetlen. S hogy mi a lényeg? Ezt nyilván mindenki elsőre kitalálja; az örök nő és férfi-ellentét. A megoldhatatlan, örök ellentét, mely ezen a napon nálunk és náluk abban csúcsosodott ki, hogy mi 35 éve, ők sokkal régebben, minden esetleges zsörtölődés mellett „elvagyunk” egymással. Úgy, mint a befőtt az üvegben. Szorosan. S ha néha a tetején megjelenik a penész, le kell vakarni. A dolog ilyen egyszerű. Szerencsére, bár van aki ennek ellenkezőjét állítja. Nem is tud pásztortarhonyát főzni, s mellesleg kitűnő kortörténeti munkákat írni.

*

Kovács László 1975 óta kszb-titkár Vácon, s a nemrégiben megjelent *Értetek, Rólunk, Veletek* című BUVI szakszervezeti kiadványt olvasva; kiderül, tagja a központi üzemi tanácsnak, s a BUVI üzemi tanácsának is. Funkcióhalmozó lenne? Aligha hiszem, nem oly túl rég le akart mondani kszb-titkári megbízásáról. Vajh miért?

— 1992 tavaszán már tudtam, hogy lesznek üzemtanács-választások, s izgatott, hogy valami újjal próbálkozzak, valami újjal, ami más mint az eddigi. Akárhogy számoljuk, közel húsz év egy területen azért nagyon hosszú idő, s vágyik az ember valami mással is próbálkozni.

Kovács László

— Már aki... — Én úgy képelem, nem árt az embernek ismételtén kipróbálni magát. Ráadásul attól is félttem, — s az első háromlépcsős rendszer is ezt támasztotta volna alá — a két funkció utközik egymással, s az eddig végzett munkám egyszerre légtüres térbe kerül, pontosan fogalmazva, olyanná lesz, mintha elhagynám a tagságot, és a rendszer meginoghat.

— Az esetleges időhiányról nem is beszélve...

— Ez lett volna a legrosszabb, hiszen a szakmai munkát tekintve gazdasági előadó vagyok, s bárhol számolunk, ez már három terület.

— Az eszedbe sem jutott, hogy felhagysz a szakmai oldalal?

— Egyelőre nem. Szerettem a munkámat, s azt hiszem, „be-dolgoztam” már magam, s jó kollégáim is vannak. Már korábban léphettem volna előbbre, de én Nógrádon lakom, s a fél életem utazással tölthettem volna.

— Végül is maradtál titkár.

— Igen, de úgy, hogy megírtam lemondó leveletem, kijöttek a tszb vezetőségéből, volt egy elbeszélgetésünk...

— „Enyhe” rábeszéléssel... — Jól érzed, tényleg így történt. Lényege az volt, hogy elmondták, 1994 tavaszán választások lesznek, s addig már ne bontsuk meg az eddigi folyamatot, bár erről azóta már nem hallottam semmit sem.

Szóval szelíden meggyőzték, s így maradtam kszb-titkár.

— Ilyen egyszerű téged meggyőzni?

— Azt azért nem, de „rábeszéltem” én is magamat. Az üzemtanács-választások meg húzódtak, mint a rétestészta...

— Aztán megtörtént, s te egyszerűen elnöke lettél az útnak. Sokat korteskedtél, fűztél a kollégáidat, hogyha nem te, akkor a vízözön?

— Én egy emberrel sem beszéltem, hogy engem válasszon.

— Ne haragudj, ezt csak azért kérdeztem, mert van egy másik szervezet, mely egy budapesti hivatalban történt választás kapcsán azt sérelmezi, hogy csak alapos rábeszélés után választották meg, azt akit... Bár ebben nem tudom mi a bűn? Szája mindenkinek van, az pedig más kérdés, hogy mi jön ki belőle, s főként mi abból a hiteles...

— Harminkilenc körzeti szakszervezeti titkár jöhetett szóba, mint üzemi tanács-tag jelölt. Ez a kör később szűkült, s megkérdezték, ha jelölnek, válasszom-e. Mondtam, igen. Aztán megtörtént a választás, s az első ezt követő ülésen engem választottak a tizenhárom tagú testület elnökévé, mondhatom, a legrosszabb időpontban.

— Azt hittem örülsz, hogy végre megtörtént a választás...

— Na igen, de közben eljött a nyár, mindenki szabadságon, s az igazgatósággal is csak most kerül sor az együttműködési szerződés kialakítására. Természetesen én már elkezdtem dolgozni. Szakértőket keresek magam mellé például, de közben se helyünk, sem másunk.

— Örültél megválasztásodnak?

— Természetesen. S bármily furcsa, ha végiggondoltam eddigi tevékenységemet, számítottam is rá. Én azt hiszem nincs ezen mit szégyellni.

— Világos, hogy nem, végtére egészséges önbizalom is van a világon...

— Meg egészséges tennivágyás és ez nem azonos a karrierizmussal.

— Hol tartasz most?

— Rengeteg az új tennivaló. Nagyon oda kell figyelni a közgazdasági dolgokra, a vállalat helyzetére.

— Mi a szakmai végzettséged?

— Munkaszervező, munkaelmőző, és oktató tiszt.

— Ez utóbbi nyilván rengeteg előnnyel jár, nevezetesen azzal, hogy majd mindenkit ismeresz.

— Így van, s nagy előny, hogy nemcsak az embereket, hanem a problémáikat is ismerem. Természetesen a szakmát is, és ez most nagyon fontos. Rengeteg minden — szakmai gondokra gondolok — most megváltozik, s nekünk nagyon oda kell figyelni, hogy emellé a szakmai feltételeket is biztosítsák.

— Gondolom, némi anyagi ráfordítással.

— Világos, hogy ezzel is, de talán főként odafigyeléssel. Apróság: kaptunk számítógépeket, de nincs hozzá asztal.

— Jó sztori... Tényleg, „előzőik szobád” már van?

— Van, hála istennek, de hát oda is némi bútor szükségeltetik, most ülünk le örökké beszélgetni a gazdasági irodával.

— Ha javasolhatok valamit; sokat kérj, aztán csak lesz vala-

mi. De félre a tréfát. Nyilván van családod, amikor hazamentél, mint megválasztott „főember”, s elmondtad, milyen volt a reagálás?

— Én ezt előre kiszámítottam. A két gyermekem örült — 18, illetve 17 évesek — a feleségem meg azt, amit nyilván te is gondolsz...

— Már megint egy funkció, a betyár stb. S hogy leszel néha otthon is...?

— Pontosan. S van némi igaz...

— Ez a „némi” nagyon kedves megjegyzés a részedről.

— Na jó, szóval igaz van, főleg abban, hogy néha határozatlan vagyok.

— Ugyan már, miben?

— Abban, hogy képtelen vagyok visszautasítani feladatokat, főleg olyanokat, melyeket úgy érzem, el tudok látni, illetve meg kell oldanom.

— László! — én kívánom, hogy az ilyesfajta „határozatlanságod” még sokáig őrizd meg. Úgy vélem, ezért sem a szakma, sem a szakszervezet nem fog rád haragudni. Sőt, talán még meg is köszönik...

*

Fülöp Gáborné július 1-je óta vezetője a szobi hivatalnak. Mondhatnánk úgy is; leereszkedett a hegyről, mert korábban Márianosztrán dolgozott.

— Mi a különbség a két település között?

— Egyrészt más a hivatal minősítése, s természetesen a forgalma is nagyobb. Ugyanakkor könnyebb vezetőnek lenni, egészen pontosan egyszerűbb, mert itt kevesebb dologgal kell foglalkoznom.

— Arra gondol, hogy most kevésbé „mindenes”?

— Igen, főként az ellenőrzésen van a hangsúly. Itt különben kilencen dolgozunk, míg Nosztra 4 személyes hivatal, a kézbesítőket is beleértve.

— Nagy tervekkel érkezett? Egyáltalán, szívesen jött?

— Én dolgoztam már Szobon két évig beosztottként, és szívesen jöttem, hiszen ez nyilvánvalóan előrelépést jelentett.

— Ráadásul nem kell egy börtön árnyékában élni.

— Helyette inkább azt mondanám, fegyőrök árnyékában...

Fülöp Gáborné

— Nem tudom, tudja-e, hogy a börtönökben — bármily abszurd — munkanélküliség van. Például a nosztrai rabok már nem dolgoznak a kőbányákban, s ez nagyon sok gondot okoz. Itt Szobon — s most már a civil lakosságra gondolok — érezhető ez? Visszaesett a postai forgalom?

— Érdekes — és erről beszélnek előbb —, a hírlapforgalom alaposan megnőtt az én régebbi ittlétem óta. Főként az áruhelyeken, mert az előfizetés az visszaesett. A más jellegetű postai küldeményeknél meg meghatározó a szörpüzem. Ez egy jól működő üzem, és semmiféle visszaesés nem tapasztalható, de a magánlevélforgalom is jelentős.

— Még a meglehetősen magas díjak mellett is?

— Igen, levéllel sok mindent el lehet intézni, és még mindig olcsóbb, mint a telefon.

— Távirat?

— Távirat megsemmisült, csak az ide érkezőket fogadjuk.

— Mi indokolta a megszünet?

— A nagyon csekély forgalom.

— Látja, ezen csöppet sem csodálkozom, mert ha egy táviratért fizetett összegre gondolok, kiráz a hideg.

— Viszont ugyanakkor nagyon megnőtt a csomagforgalom a csomagküldő szolgálatok jóvoltából, és természetesen az ezt megelőző katalógusok.

— Mindent átvesznek?

— Nagyon kis számú, amit visszaküldenek.

— Örömmel hallok, hisz ez nem kis gondot jelentett a postának. Ezek szerint a linkek kirostálódtak.

— Biztos, hogy így van. Csak jól mondhatok, és úgy tudom, nagyon pontosak is, és ha valami miatt késnek, értesítést küldenek, és semmi pluszt nem hárítanak az ügyfélre.

— Végezetül; tehát lejött a hegyről, egy kis faluból. Van igénye a továbblépésre?

— Ezt a lehetőségek határozzák majd meg. Ha meglesznek, nem bújok el előlük. Egyelőre az a legfőbb gondom, hogy a gyermekem most kezd az iskolába járni.

— Nem lesz könnyű dolga, az biztos.

— Biztos, hogy nem, de ha az ember elvállal valamit, azt teljesítse is. Legalábbis én így gondolom.

*

Kollégám még sohasem járt Márianosztrán — én már többször, s tulajdonképpen „visszaesőnek” számított — így először a börtön előtt állunk meg. Vegyes érzelmekkel jár nyomomban és csak akkor torpan meg, mikor a börtönudvar felé veszem az irányt. „Tel Oda nem lehet bemenni!” — mondja, és csak akkor nyugszik meg, mikor az ő barátságosan jó napot kíván távoztunkkor. Még szerencse, hogy nem azt mondta: viszontlátásra!

A nosztrai hivatal könnyű megtalálni, főleg ha az ember megkérdezi hol van? Megkülönbözteti, előtte „terpeszkedik” egy telefonfülke, ajtajában egy szomorú ábrázatú, helyi polgár. Rossz a telefon? — kérdezzük. Már miért lenne rossz? — kérdez vissza —, csak állandóan mással „ugat”, akit hívok. Ebben maradunk, s a posta mellett ház két gyönyörű kuvasz kutyájának barátságos farkcsóválása mellett lépünk be a hivatalba. Kíváncsi volnék, este is ilyen barátságosak-e, de azt hiszem a válasza még sokáig várnom kell.

Borbás Tímea hivatalvezető olyan fiatal, hogy nem csodálkoznék, ha postahivatal helyett iskolapadban ülne még. S ennek megfelelően, mikor bekapcsolom a magnót, csokival kínál, pénzt számol, és ügyfeleknek foglalkozik. Valóban úgy van, ahogy Fülöp né — a korábbi vezető — mondta; „Márianosztrán minden a főnök”, még akkor is, ha a vele szemben ülő kollégánál sem unatkozik miközben beszélgetünk.

— Hogy érzi magát?

— Jól. Valójában most kezdem megszokni.

— Korábban hol dolgozott?

— Vácon, a felvételen dolgoztam, de ez a hely sokkal nyugodtabb, még akkor is, ha jobban oda kell figyelni mindegyikre. Természetesen nagyobb a felelősség is.

(Folytatás a 4. oldalon.)

Országjárás

Országjárás

(Folytatás a 3. oldalról)

— Ha már felelősségről beszélünk. Vácon is van börtön, meg persze itt is. Vác város, Mária-nosztra egy kis falu, és nyilván a postai levél- és csomagforgalom jóval nagyobb egy átlagfaluénál. Leveleznek az elitáltak?

— Sokat, és ezt oda-vissza értem. Tehát írnak is, és kapnak is, de a csomagok is rendszeresen jönnek.

— Ezek egységcsomagok?

— Nem, s ha a méretre, súllyra gondol: különfélék.

— Egy fiatal hölgynek, mint ön, miért éri meg ide jönni? Netán a pénz?

— Az aztán végképp nem. Inkább az, hogy Szobon lakom, és Vácon két műszak volt. Hajnalban kellett kelnem, vagy késő este hazajönnöm. Így kényelmesebb.

— Milyenek az itt élő emberek?

— Nagyon változó. Vannak kedvesek, s vannak, akik nem értik meg az embert.

— De azért a biztonságuk jóval nagyobb az átlagénál...

Most a kollégánál szólnak meg;

— Egy percig se higgye, hogy így van. Megszólal a riasztó, a kutya sem törődne velünk.

— Elég sanyarú állapot, s miért nem egyenlőtlenségben vannak?

— Otthon van, mert úgy el van méretezve, hogy át kell szabni.

kör, mondhatom úgy is: rendszeren rám szakadt. Nagy nehezen vállaltam csak el, de azóta lelkesen csinálom. Sajnos a változások is kényszerítenek, s nagyon mélyen bele kell menni a dolgokba, nincs lazítás és sok mindennel naprakésznek kell lenni.

— Milyen változásokra gondolsz?

— A fejlesztés, átszervezés és ehhez hasonló problémák. Nagyon kemény dolgok zajlanak mostanában.

— Mondanék egy példát én is. Nyiregyházán több mint 140 ember válik munkanélkülivé a távközlési ágban. Szerinted mit tehetett volna a szakszervezet?

— Azt, hogy a vállalat belső életébe a szakszervezet nemigen tud beleszólni, de természetesen tájékoztatni kell. Figyelembe kell venni a kollektív szerződést, de ebben az esetben úgy érzem, én aligha formálhatok véleményt.

— A ti területeteken várható ilyesmi?

— Sajnos igen. Új központok létesülnek, és a régi központok megszűnésével megszűnnek a munkahelyek is. Kézeldőkről van szó, de szerencsére nem az általad elmondott magas létszámról.

— Nálatok lehet erre számítani?

— Kalocsán szűnik meg egy központ, ez 10-11 embert érint.

csátott embereknel figyelhető meg. Létszámunk stabil, illetve bár vannak kilépőink, helyükre ugyanannyian lépnek be. Létrejött a Távközlési Dolgozók Önszervező Egyesülete, s egy biztosítási szabályzat lépett be. Megkerestük a dolgozókat, és elkerülhetetlen volt, hogy ne beszéljünk a szakszervezetről is, és ekkor egyre jobban megvilágosodott az emberekben, hogy miért van szükség szakszervezetekre. Kűszöbön áll a privatizáció. Ez is ránk irányítja a figyelmet.

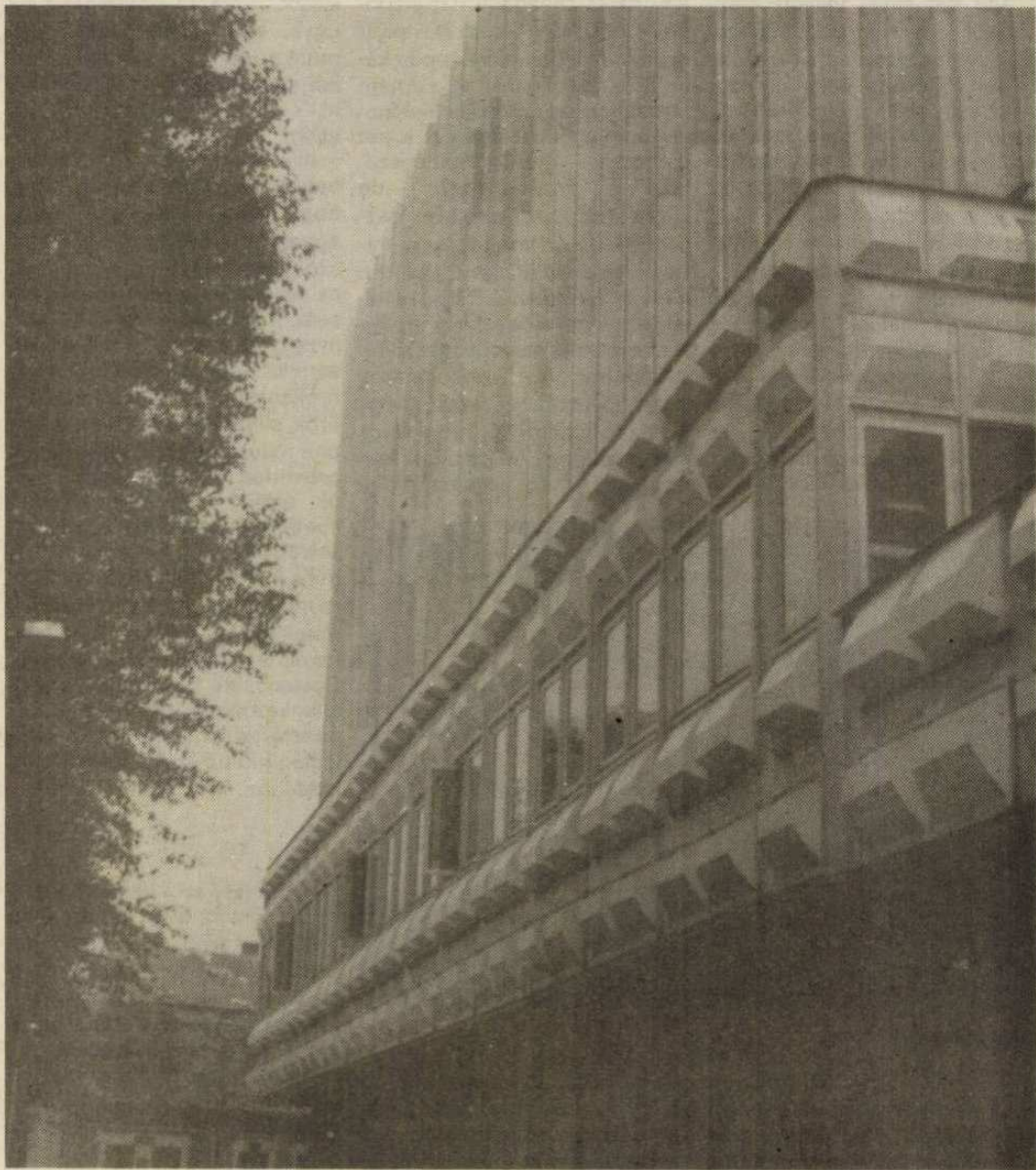
— Mondhatjuk tehát elérkezett az a korszak, amikor a szakszervezetben nem csupán segélyeket osztó szervezetet látnak?

— Azt hiszem igen, s egyre jobban előtérbe kerül az érdekvédelmi szerep, az összefogás, és az együvé tartozás érzése. Jó példa erre a most alakult nyugdíjasklubunk is.

— Amelyet szeretettel üdvözlnek országsszerte — újságunk is hírt adott erről — kívánnunk eredményes, jó kedélyű működést, és sok-sok vidám összejövetelt. S talán egyszer megérjük azt is, hogy ezek a klubok egy országos találkozó keretén belül találkozhatnak. Ha jól tudom, Rákóczi Margit a budapesti klub vezetője már törli a fejét valami ilyesmin.

Reméljük, sikerül...

Ländler — Veégh

A kecskeméti távközlési üzem

Borbás Tímea

— Ettől függetlenül maga nagyon vidám ember lehet. Jól látom? De mire értette, hogy értetlenek az emberek?

— Főleg az idősebbek, a nyugdíjasok.

— Előbb kéri a nyugdíjat?

— Sokkal előbb, mint járna.

— Milyen indokkal?

— Főleg azzal, az indokkal, hogy elutaznak, de ha ez így volna, kiürülne a falu.

— Ilyenkor nagyon haragszanak magára?

— Ezt nem mondanám, inkább mert új vagyok, próbálkozom, s azt mondják, „bezzeg az elődöm”. Pedig ő sem fizetett előbb.

— Ugye nem haragszik, ha megkérdem, hány éves a hivatalvezető?

— Tizenkilenc. De végül is itt nem venni észre, hogy az ember főnök, vagy beosztott...

*

Mohai Miklós, a Bács-Kiskun Megyei Távközlési Üzem szb-titkára.

— Tulajdonképpen nem választott, hanem megbízott titkár vagyok, mert a kolléga, aki elődöm volt, visszament a Helyközihez, őt kiváltak az igazgatóságból, s a választásokig én viszem az ügyeket.

— Örölsz ennek a feladatnak?

— Már korábban is vezető-ségi tag voltam, s ez a feladat-

— Végkielégítéssel távoznak?

— Természetesen igen, bár a vezetés ez ügyben még nem keresett meg minket, de ha igen, nagyon odafigyelünk, hogy ez a végkielégítés reális legyen.

— Mit gondolsz, a most alakult üzemi tanácsok hatékonyabban szólhatnak bele ilyen természetű ügyekbe? Egyáltalán: lesz komoly szerepük?

— A mi üzemi tanácsunkban 3 vagy 4 tag nem tagja szakszervezetünknek. Az út-t minden ilyen ügyben tájékoztatni kell, sőt tájékoztatást kérhet és kérheti a döntés megváltoztatását is.

— Ezt megteheti a szakszervezet is...

— Tulajdonképpen az üzemi tanács hatásköre nagyobb, de a szakszervezet tovább tud eljutni. Mint ismeretes, a MATÁSZ az MSZOSZ tagszervezete, s így országos szintű, míg az út-nak a szegedi vezérigazgatóság a végállomása.

— Nagyon egyszerű, ugyanakkor nagyon bonyolultat kérdeznék. Érzik az emberek a szakszervezet fontos szerepét?

— A választások megmutatták, hogyha igazat mondunk az emberek megmozdíthatók, még akkor is, ha most valóban az üzemi tanácsok kerültek előtérbe, de nem felejtik el a szakszervezetek változatlan szerepét sem. Ez különösen az elbo-

A kultúra új mecénása?

Külföldi táncosok felvonulása

(Folytatás az 1. oldalról)

S ha már a humornál tartunk, még egy történet. A művészeti napokon fellépő Amađinda együttes koncertje sokáig vesztélyben forgott, mert egyik tagjukat behívták katonának. Elengedése a veszprémi üzemi-gazgatóság vezetőjének érde-me, aki személyes felelősséget vállalt a fiatalemberért, megtoldva azzal; ha nem érkezik időben vissza, ő vonul be a lak-tanyába. Szép kis buli lett volna, természetesen erre nem került sor, már azért sem, mert ha netán „késésben” van, a szintén rendelkezésre álló kis helikopter is elvihette volna Veszprémbe. S ha már járművekről beszélünk, meg kell említeni a kisvasúton tett kirándulást is, s a lovas kocsival szervezett programot a szomszédos Nyírség tájain. Ezen az Antenna Hungaria szakmai megbeszélésein is részt vevő urak és hölgyek vettek részt, azon okos üzleti megfontolásból, hogy a zökkenőmentes belső és külső hazai kapcsolattartáshoz ez is hozzátartozik. Nálunk talán még kevésbé, de hogy ez a fő-

lősleges rongyrazás kategóriába tartozna, igen ostoba következtetés lenne. Arról nem beszélve, hogy a cég ügyfelőbizottsága is itt tartotta kihelyezett ülését, sőt egy igen nagy jelentőségű, magyarok kezdeményezte szándéknyilatkozat megfogalmazására és kiadására is sor került, mely a nemzetközi együttműködésre tesz javaslatot.

Így aztán valóban elmondható, a „Zemplén art festival” betöltötte feladatát, s a Földi Antai vezette hatalmas (3 fős) szervező és ügyintéző hölgy-csapat is pár napra nyugodni térhetett. Persze, ha tudott, s lesz rá idejük, mert az 1994-es folytatást bármily furcsa, már most el kell kezdeni. Meg a pénzt gyűjteni, de ez már a részvénytársaság eredményei-nek függvénye.

De én azt hiszem, közel járok az igazsághoz, ha azt mondom, Az Antenna Hungaria Barta József vezérigazgató vezette csapatán ez nem fog múlni.

Szóval akkor: fel, fel, vitézek, a csatára, hogy egy előbbi hasonlatnál maradjunk...

Veégh Ádám

Szuperposta Rákoskeresztúron nyilvános telefon nélkül

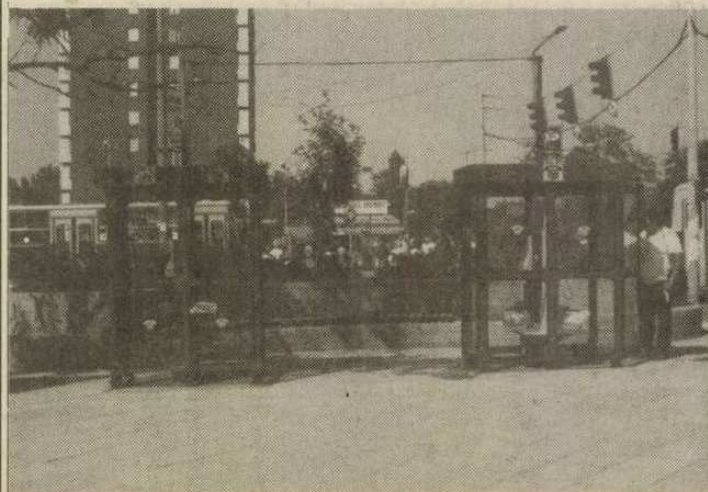
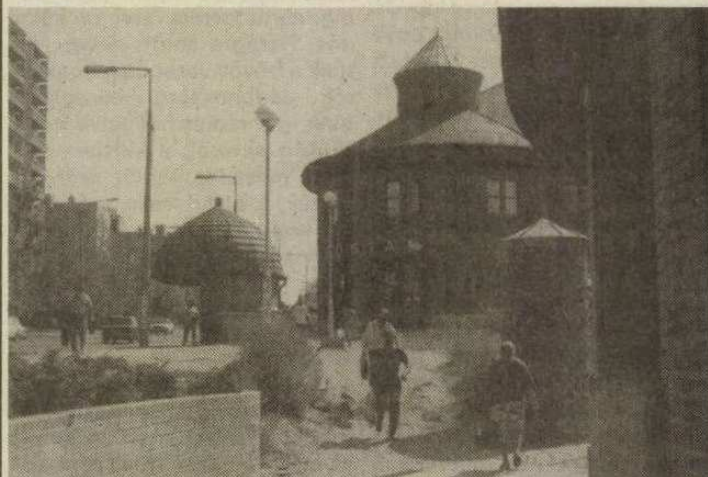
Annak idején nagy publicitást kapott az új, rákoskeresztúri postahivatal megnyitása. Mivel a nyitásra mi nem kaptunk meghívót, jószerivel csak a sajtóból értesültünk meglétéről. Azóta teltek-múltak a hónapok, s egy véletlen folytán volt szerencsénk megismerkedni a vitán felül mutató szép épülettel, de sajnos környezetével is. Nem csigázzuk kíváncsiságukat; olyan pocskék, hogy azt leírni sem lehet. Persze, ebben alaposan vétkecs a kerület önkormányzata is, mely a hírek szerint valamiféle bazársort óhaj,

az épület mellé telepíteni, a most éppen átépítés alatt álló eddigi élelmiszer-áruház háta mögé, s területrendezés csöppet sem érdekli.

Arról viszont egyértelműen a tervezők tehetnek, hogy a postán nincs telefonfülke, illetve ami van, az a távhívást szolgálja, s az épülettől kb. 50 méterre található két nyilvános állomás olyan, mint a kőor kutya vascsorája.

Vanni ugyan van, de meglehetősen bizonytalan...

V. Á.

A Benczúr

Olyan ez, mint egy galambdúc

Ha van ideje, sétáljon el a Benczúr utca 27.-be, nem bánja meg. Itt ugyanis mindenki találhat magának valamilyen szabadidős programot, de egy kávéra vagy egy hangulatos vacsorára is érdemes betérni. Jó végigsétálni a palota termein, amelyek a 19. századi építőket dicsérik, no meg azokat, akik 1991-ben felújították a nyolcvanszobás épületet, megcsodálni a korabeli klasszicista bútorokat, a gyönyörű velencei tükröket. Hogy minden úgy ragyog, mint új korában, az *Zakariás András* belsőépítésznek és csapatának, valamint a Magyar Posta nagylelkűségének is köszönhető, hiszen 250 millió forintba került a felújítás.

Ugyanez a hangulat fogad az ügyvezető igazgató, *Bundik Zsigmond* irodájában is. A látogató óvatosan mozog, nehogy kárt tegyen a műemlék értékű bútorokban. Az igazgató joggal büszke, de nemcsak az épületre, a berendezésre, hanem a Postás Művelődési Központ tevékenységére is. Először mégis a palotáról beszél. A Benczúr története kész regény, amelyet a Postamúzeum kitűnő muzeológusa, *Rákóczi Margit* meg is írt. Az ő tanulmányában lapozgatva mesél az igazgató:

— A palota 1897-ben épült *Marmorei Oszkár* tervei alapján. Az első tulajdonosa *Egyedi Lajos* versenystálló- és szeszgyártulajdonos volt, töle vette meg a Magyar—Olasz Bank. A Magyar Királyi Postánál mindig nagy becsben állt a kultúra: sok-sok kis művelődési egylet, zenekar, olvasókör, szinkór működött. Hogy ezek ne szétszórjan, elszigetelten tevékenykedjenek, a postások 1930-ban saját pénzükből, azaz a Postás Nyugdíjjárulék-alapból megvették az épületet. 1931 elejére átalakították, és február 15-én felavatták a *Postás Otthont*. Itt kapott helyet a Postamesteri Alkalmazottak Országos Egyesülete, a jogász- és a mérnök-egyesület, az Üzemi Kezelési és Műszaki Üzemi Tisztviselők Országos Egyesülete, a Postatisztviselők Országos Kaszinója. Az utóbbit 1905-ben alapították. Ma is megszívlelendő célja: „Nemzeti és keresztény alapon a kartársi szellemet növelni és ápolni. Fenntartása oly helyiségeknek, ahol a posta-, táviró- és távbeszélő-tisztviselőknek barátságos összejövetelre minden időben nyílik alkalom. Szak- és egyéb felolvasások, valamint estélyek rendezésével tagjainak hasznos és kellemes szórakozást nyújtani. A postatisztviselőket általánosan érdeklő kérdéseket figyelemmel kísérni, és ezeket az általános érdekeket istápolni. Ha majd előnyösnek és kívánatosnak látszik — közös óhajra —, az intézmény kultúregyesületeinek a kaszinóval történő egybeolvasását előmozdítani. Tagjainak színházba, mulatókba, kiállításokra, fürdő- és üdülőhelyekre, a közlekedési eszközök használatánál, valamint bevásárlásoknál minden elérhető kedvezményt megszerezni. Postásotthon és internátus alapítása. A fővárosba érkező vidéki tagjainak felvilágosítást és útbaigazítást adni, továbbá a fővárosban való tartózkodásukat olcsóvá és kellemessé tenni. E célok megvalósítása csak szolgálati érdekekbe nem ütköző módon történhetik. Az egyesület politikával és szolgálati vezetését érintő kérdésekkel nem foglalkozhatik. Az egyesület törekvései sohasem lehetnek hazaz- vagy nemzetellenesek.”

1935-ben itt hozták létre a Postás Kari Egyesületek Szövetségét, amelynek célját így cikornyázták körül: „*a Magyar Királyi Posta tényleges és nyugdíjas személyzete közös érdekű tevékenységében az egység megteremtése és a hatásköréhez tartozó ügyekben úgy a postástársadalomban, mint a nyilvánosság előtt, valamint a szolgálati helyekkel való érintkezésben annak egyöntetű képviselése és támogatása...* A Posta személyzete meglevő kulturális és jóléti intézményeinek, berendezéseinek pártolására és továbbfejlesztésére, esetleg új ilyen alakulások létesítésére vonatkozó tevékenység előmozdítása és az említett intézményekkel kapcsolatban felmerülő közös érdekű ügyek tárgyalása és a szükséges intézkedések megtétele.” 1939-től itt működik a Postatisztviselők Sakkegylete. A postás sakkcsapat az ország legjobbjai között szerepelt és szerepel ma is. 1946-ban a Posta átadta a palotát az újjáalakult érdekvédelmi szervezetnek, a Postások Szabad Szakszervezetének. Ez volt a székház 1954-ig: akkor költöztek vissza a Cházár András utcába, és onnan visszajött a kultúra ide. Azóta az intézmény elnevezése a kor divatja szerint többször változott: volt művelődési otthon, művelődési ház, ma művelődési központ.

Akárcsak az épület története, Bundik Zsigmond élete is kész regény, méghozzá postásregény. 51 éves, 33 éve dolgozik a cégnél. 1977-től a Benczúr-palota és az igazgató regénye ugyanarról szól.

— Erdész szerettem volna lenni, de nem vettek fel. Apám találkozott egy volt katonatársával, *Guti József* személyzetissel, és ő ajánlotta, hogy menjek a Postára. Nem tudtam a cégről semmit, csak azt, hogy nagyobb a rend és a fegyelem, mint másutt. Akkor még volt tekintélye a Postának. Gondoltam, átmenetileg jó lesz az is, aztán egy életre ott ragadtam. 1960-ban kezdtem Debrecenben. Nagyon nehéz volt beleszokni a fegyelmezett munkába. Miután elvégeztem a segéd tisztit, rendszeres helyettes lettem. Bejártam Hajdú-Bihart és Szabolcs-Szatmárt, szinte minden postás munkakörben dolgoztam. 1964-ben felvettek a postatiszti nappali tagozatra. Amikor végeztem, visszamentem a Debreceni Postai-gazgatóságra. 1968-ban áthelyeztek Budapestre. Elvégeztem a felsőfokú oktatótiszti tanfolyamot. 1969-ben oktatótiszt lettem. Attól kezdve tanítottam, többek között segéd-tiszt és kézbesítői tanfolyamokon. Ennek a munkakörnek köszönhetem, hogy nagyon sok embert ismerek a Postán. 1972-től 1977-ig a *Postás Szakszervezet függetlenített kultúrosa voltam, és 1977-ben neveztek ki a Postás Művelődési Ház igazgatójává*. Minden létező postai végzettséget megszereztem, és később elvégeztem az Egri Tanárképző Főiskola népművelés és pedagógia szakát is. Azért tettek ide, mert a házban rossz volt a munkahelyi légkör: *állandó volt a marakodás, a széthúzás, rendet kellett csinálni*. Itt szinte minden volt, csak közművelődési munka nem. Én azt akartam, hogy a Postás Művelődési Ház a postásoké legyen. Összehívtam a kollégákat, és azt mondtam: szaktársak, ide nem népművelők, hanem postás koordinátorok kellenek! Három-négy év kellett a rendcsináláshoz. Több kollégát el kel-

lett küldenem. Az első dolgom az volt, hogy felvettem a kapcsolatot a szakszervezettel. Ez kézenfekvő is volt, hiszen nekem jó kapcsolataim voltak ott. A művelődési központ minden postásé, de természetesen a budapestiek és környékbeliek jönnek inkább. Évente százszázötvenezer látogatónk van. Olyan ez, mint egy galambdúc, hiszen itt sok-sok közösség él együtt. A *Benczúr mindennap reggel 8-tól este 10-ig tart nyitva, szünnap nincs*. Egyedül a másodosztályú étterem van zárva hétfőn, máskor délután 5-től este 10-ig, vasárnap déli 12-től délután 4-ig várja a vendégeket. A kölcsönkönyvtár gazdag választékkal áll az olvasók rendelkezésére. Ötvenféle közművelődési programunk van, különösen népszerű a zenekiskolánk, a dzsesszklubunk, a nyelvtanfolyamunk. A fotó- és videoklub keretében van alapfokú fotóstanfolyam és videoműsor-készítők és szerkesztői tanfolyam. A sikeres vizsgázók videós szakképzettséget szerezhetnek. Nagyon ajánlom a *Zilahy György* képzőművészeti stúdió előkészítőit, amelyeken a gyerekek felkészülhetnek a képzőművészeti szakközépiskolai és főiskolai felvételekre. Gyermekszobrászkörünkben játék-, ajándék- és edénykészítéssel foglalkoznak a kicsik. A társastáncstúdió kezdő és haladó tanfolyamai is nagyon kedveltek. Dzsesszbalett-tanfolyamunkon az amerikai dzsesszbalettmetódus és a pétervári klasszikus balett tananyaga szerint oktatunk. A hölgyeknek ajánljuk a heti kétszeri kondicionáló tornánkat, mindkét nemnek a terápiás jogát. Nagyon sokan elvégezték szabás-varrás tanfolyamunkat is, amelynek elvégzéséről oklevelet adunk. A kertbarátok klubjában a Kertészeti Egyetem tanárai tartanak előadásokat, adnak tanácsot a növényápoláshoz, a vásárláshoz. A legnépszerűbb programokat a nyugdíjasklub szervezi. Sokan vesznek részt előadásaiikon, kirándulásaikon, összejöveteleiken. Ezeknek a programoknak a részvételi díjából a postások harmincszázalékos kedvezményt kapnak. Ötszáz rendezvényt tartunk évente. A Benczúr-kerti esték népszerűek a koncertlátogatók körében is: *most nyáron is több ezren élvezték hangversenyeinket*. Ez nemcsak közművelődési intézmény, hiszen helyet ad szakmai tanácskozásoknak, konferenciáknak, értekezleteknek, baráti találkozóknak is: egy évben háromszáz ilyen eseményt szervezünk. Talán nem mindenki tudja, hogy esküvőket is lehet rendezni a díszteremben és a vadászteremben. A rendezvényeket három hónappal előbb kell „megrendelni” *Kovácsné Vajda Magdolnánál* a 122-8266-os telefonszámon. Szerencsére mindig sok a jelentkező. Mindezt 31 főfoglalkozású és 29 részfoglalkozású munkatárs szervezi. 1990-ben, amikor a Magyar Posta három részre szakadt, új alapító oklevelet kellett készítenünk. Az új vállalatok alapítványt hoztak létre a ház fenntartására. 31 milliót kapunk tőlük egy évre, ez a költségek 75 százalékát fedezi. 5 milliót az állam ad, a többi 14 milliót a bevételekből kell előteremtelnünk. Ezért szinte minden programunkért, rendezvényünkért pénzt kell kérnünk. Mi jobb helyzetben vagyunk, mint a többi művelődési ház, de azért nekünk sem könnyű.

Udvarhelyi András

A Postás Művelődési Központ

októberi programajánlatából

Oktober 1-jén 18—22 óráig ismét *Péntek Esti Randevúra*, táncra, beszélgetésre, ismerkedésre, vacsorára várjuk az 50-es évektől napjainkig terjedő időszak örökzöld világslágereit kedvelőket. (Asztalfoglalás a 122-0800-as telefonszámon, belépődíj: 100 Ft.)

Az „*Időkerék*” játszóházszorozaton a gyermekek megismerkedhetnek az adott kor szokásaival, játékaival, kultúrájával. A következő foglalkozás programja 9-én, szombaton 10—14 óráig: „A reneszánsz” — várépítés kockacukorból és papírból, hajpánt, sapka, pajzs készítése, szonettírás és lovagi torna. (Belépődíj: 30 Ft.)

10-én, vasárnap 17 órakor a *Budai Operatársulat* előadásán népszerű művekből hangoznak el dalok és áriák „*Szállj gondolat arany szárnyakon*” címmel. (Belépőjegyek 80 Ft-os áron, elővételben kaphatók.)

Minden csütörtökön 19—22 óráig várjuk a *Shadows-rajongók klubjába* a 60-as évek *Shadows*-stílusú zenei világát kedvelőket, és azokat, akik e kellemes élőzene mellett kívánnak ismerkedni, beszélgetni, szórakozni. Az estek házigazda zenekara a Rock Kamara, műsorvezetője Danyi Áttila. (Belépődíj: 80 Ft.)

A *Benczúr dzsesszklubban* péntekenként 20—23 óráig a *Grencsó Kollektíva* játszik. (Belépődíj: 80 Ft.)

*

Oktoberben indul a bizonyítványt nyújtó videoműsor-készítői, -szerkesztői tanfolyam és fotótanfolyam. Továbbra is jelentkezni lehet a képzőművészeti stúdió foglalkozásaira, a közép- és felsőfokú képzőművészeti stúdió foglalkozásaira, a közép- és felsőfokú képzőművészeti tanulmányokra előkészítő tanfolyamra, a női kondicionáló tornára, a dzsesszbalett-tanfolyamra, a fotó- és videoklubba.

*

A Távközlési Zenei Alapítvány Magyar Szimfonikus Zenekarának hangversenyei.

Oktober 1-jén, pénteken 15 órakor a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének színháztermében (Bp. XIV., Cházár András u. 13.) koncertet rendeznek. *Erkel Ferenc emlékére Magyar Est* címmel.

Vezényel: *Medveczky Ádám*. Belépőjegyek 100 Ft-os, postai, távközlési, műsorszóró vállalatok dolgozóinak, közvetlen hozzátartozóiknak és nyugdíjasoknak 80 Ft-os összegáron elővételben kaphatók.

Zenei ismeretterjesztő előadás-sorozat gyerekeknek.

A sorozat három előadásán klasszikus zeneművek hangzanak el, a műveket szakelőadó

ismerteti és elemzi. A sorozat célja a művek, a komolyzene népszerűsítése, zeneértő közönség nevelése.

A koncertek helyszíne: a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének színházterme (Bp. XIV., Cházár András u. 13.)

Műsor:

Oktober 28-án, csütörtökön 17 órakor: *Népszerű klasszikus muzsika* (Bach, Mozart, Haydn).

November 11-én, csütörtökön 17 órakor: *Mese és muzsika* (Rossini, Mendelssohn, Ravel, Prokofjev).

December 9-én, csütörtökön 17 órakor: *Klasszikus zene régen és a XX. században* (Albinoni, Boccherini, Bartók, Weinert).

A Magyar Szimfonikus Zenekart *Medveczky Ádám* vezényli.

A műveket elemző műsorvezető: *Zelinka Tamás*.

A bérletek ára: 150 Ft, az alapító vállalatoknál dolgozók gyermekeinek 80 Ft.

Az Erkel-emlékkoncertre jegyek, az előadás-sorozatra bérletek igényelhetők telefonon, levélben és személyesen a Magyar Szimfonikus Zenekar irodájában (Bp. XIII., Csata u. 8. II. em. 201.) *Peresztegi Imre* közönségszervezőtől. Telefon: 153-4522, 153-4239. Fogadóórák: kedd, csütörtök 8—13 óráig, hétfő, szerda 12—15 óráig.

Perzsel a nap

(Gyermekvers)

Kalászt érlelő a nyár,
Rét vízében golya jár.
Patak partján béka ül,
Reggel óta szenderül.
Darázs dong a fű között,
Altatódalt zümmögött.

Vakond túr a föld alatt,
Erdő mellett őz szaladt.
Lenge szellő port kavar,
Vércse vadnyulat zavar.
Perzsel a nap, ég a lég,
Katlanában kék az ég.

Vántsza Zoltán

Darvas Ferenc

EGYÜTT

Régi törvény, régi vágy
az ember valamit kínál
kínálja munkáját
életét, sőt halálát
lelkét és testét
mindent árusít
de egyre vigyáz
szeretetet pénzért nem ad
ha látszat, mert lehet
hinni mást s nem ezt
bizton elhíhated
kínok nyavalyák
nem kellene senkinek
pedig de odaadná
kínlódo kesergő
nem sokért, semmiért
vagy feledni bút
átadná megőrzésre
mindenféle jóvendőlésre
engedné vinni holmiját
adná pénzét, vagyonát
megváltani egészségét
dobná a botokat tűzbe
menne, benne előre
mint egykor fiatalon
akár lenn vagy domboldalon,
most parancsot állít
a szívdobbanás itt
karok, lábak ernyedt íve
Karvalyör pecsétes műve,
tulajdonképpen minden más
más az óhaj más a sóhaj

nevetés is fintor már
és a múlt is csak mese
pedig mindaz megesett
hihetetlen a történet
a gyermekkor, ifjúkor
ugye amint hallgatod,
lásd ez itt a munkám
hidd el komám, unokám
felemlítve a tetteit
képeken mutatja szeretteit
így mennek órák, napok
mint szelíd viharok
verődnek évek versengve
éreződik itt nincs veszte
hit a reménytelenségben,
van még tartás esengve
van még mit kiadni
lélek pihegő bugyrból
derengő, szépült múltból
zártaság is már megszűnt
és a sápadt arc eltűnt
mondd csak mondd barátom
az életed, mint sajátom
kapaszkodón együtt lihegünk
majd meg-megállva pihegünk
mondd hát mondd mi fáj
az étellel mi minden jár,
itt várnak a régi cimborák
bár a vágy sem az a régi
mindenki többször elmeséli
egy élet szépét, viharát
kitárva szívének sugarát.

Magyar Posta Táviró és Távbeszélő Tisztviselők országos kaszinója

Az idősebb postások közül, ha a „Benczúr” nevet meghallják, talán még ma is sokan önkéntelenül azt mondják: *Ott volt a Postás Kaszinó!*

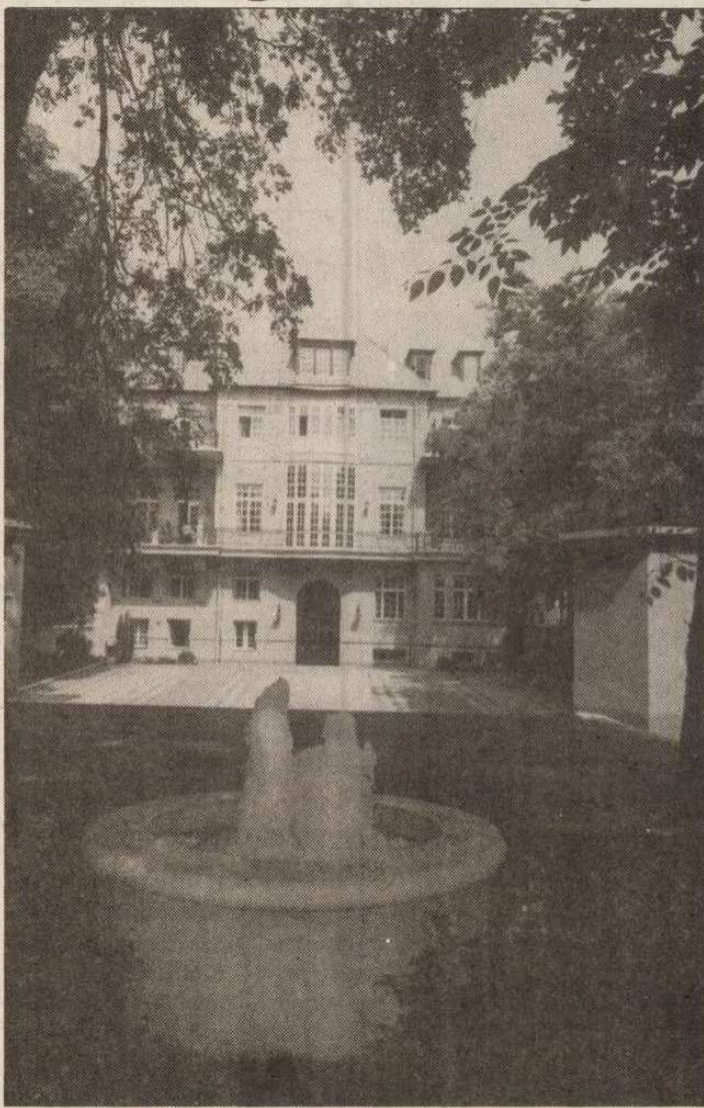
Ha elmerülünk egy kissé a múlt tanulmányozásában, sok érdekességet tudhatunk meg erről az egyesületnek tekintett „Kaszinó”-ról. 1905. szeptember 15-én, 50 taggal alakult meg a Magyar Posta Táviró és Távbeszélő Tisztviselők Országos Kaszinója, és 1906. augusztus 1-jén, amikor közlönye: „A Posta” a „Magyar Posta Táviró és Távbeszélő érdekeit felölő szaklap”-ja is megjelenik, tagjainak száma már eléri az 1000 főt. A Kaszinó alapító tagja az lehetett, ki egyszer s mindenkorra 300 koronát befizetett az egyesület javára. Pártoló tag, az ki évenként 50 koronát fizetett. Rendes tag pedig minden tisztviselő és postamester lehetett, akár nyugdíjas is, ha évenként 24 koronát fizetett, gyakor-nokok és vidéki tagok a tagdíj felét fizették. Az akkori alapszabály szerint a Kaszinó célja: „Fenntartása oly helyiségeknek, hol a tisztviselők kellemes ott-hont találhatnak, szak- és egyéb felolvasások és estélyek rendezésére, kartársi szellem ápolására, postás otthon és internátus felállítására, kedvezményes fürdő-, mulató- stb. jegyek megszerzése, a vidéki kartársak fővárosi kalauzálása”.

A „Kaszinó” e célok megvalósítása érdekében helyiségeket bérelt az akkori Kerepesi út — ma Rákóczi út — 30. számú szecessziós épület félemeletén, ahol olvasó-, kártya- és biliárdszobák, valamint társalgó várta a tagságot. A kényelmes külön étteremben olcsó ebédet, illetve vacsorát szolgáltak fel a vendégeknek.

A „Kaszinó” első tízéves időszakára a táncesteken és egyéb — ma úgy mondanánk: szabadidős — szórakozáson kívül, jelentős munkakörülmény-javító vívmányok is fűződnek. Így sikerült a vasárnapi szolgálati idő korlátozását, a vasárnapi munkaszünetnek valamennyi piros betűs ünnepnapra való kiterjesztését, a főpénztári tisztviselők hétköznapi pihenő napját, a tisztí biztosítékok eltörlését és visszafizetését, a „résztuláléknak a rendezését és annak a posta minden egyes alkalmazottjára való kiterjesztését, a szabadságidő rendszeresítését, a katonaságnál tényleges szolgálatra bevonult segédtisztjelöltek kinevezését kivívnia ... a vasutas fizetési rendszernek a posta személyzetére való kiterjesztését, mely a javadalmazás tekintetében tetemes javulást jelentett ... A felsorolt eredményekben azonban nem merült ki a Kaszinó sikere. Ezekhez tartozik még a családi pótlék is, melynek kezdeményezője és éveken át kimerítő harcosa volt a Kaszinó alelnöke: *Walter Ottó* főfelügyelő. A „Kaszinó” jelentős szerepet töltött be a nyugdíjtörvény megalkotásánál is.

Az első világháború eseményei a „Kaszinó”-ban folyó társaséletet is visszavetették, hisz ekkor a legfontosabb feladat a harctéren lévőkhöz segítség és az itthon maradt családtagok támogatása volt. „A Posta” szaklap tudósításai is ezt a szellemet tükrözik, és folyamatosan közlik a harctéren elesettek, a sebesültek és a hadifogságba került kartársak nevét.

A világháború után újjáéledő egyesület, illetve „Kaszinó” célkitűzése az eddigi tapasztalatokat, figyelembe véve átalakul és kibővíti. „Célja: *nemzeti és keresztény alapon a kartársi szellemet nevelni és ápolni, fenntartása oly helyiségeknek, ahol a posta-, táviró- és távbeszélő-tisztviselőknek barátságos összejövetelére minden időben alkalom nyílik, szak- és egyéb felolvasások, valamint estélyek rendezésével tagjainak hasznos és kellemes szórakozást nyújtani, összes tisztviselőinket érdeklő kérdéseket figyelemmel kísérni és érdekeiket védelmezni, Postás Otthon*

és Internátus alapítása, fővárosba érkező vidéki tagjainak felvilágosítást és útbaigazítást adni.”

A Postás Otthon eszméje, más egyesületekhez hasonlóan kiemelten foglalkoztatta a Kaszinó tagjait is ... és lássunk „csodát”: 1931. február 15-én délelőtt 10 órakor a *Benczúr utca 27. szám alatti úgynevezett Egyedi palotában került sor a postaegyesületek képviselőinek jelenlétében a Postás Otthon avatására és átadására*. A jelenlévők között — miután Rákóczi úti helyiségeit a Kaszinó már korábban feladta — ott voltak a Kaszinó tagjai is.

A ma Postás Művelődési Központ néven ismert *Marmonei Oszkár* által tervezett épület Postás Otthonná való megvásárlásáról és átalakításáról *dr. Szalay Gábor* posta-vezérigazgató a Posta és Táviró Évkönyv 1931. évfolyamában ekkép ír: „A Városliget közelében, a villa és palotanegyed egyik csendes utcájában fekszik a kétemeletes terméskő homlokzatú palota, üvegezett, vasrácsos kapujával. Az épületen s udvarán áthaladva, hátsó frontja kedves kis kerte néz, amelyben a már nagyra nőtt fák terjesztenek hús árnyékokat a nyári melegben ... A háznak luxus külseje esetleg megjegyzésekre adhat alkalmat kartársaink, főleg azonban idegenek részéről, mondván, hogy a tisztviselők mai nyomorúságos helyzetében, a mai gazdasági viszonyok között és általános szegénység idején, ilyen díszes fényűző palotára a postásoknak nincs szükségük ... Ritka kedvező alkalmi vétel volt ez; amennyiben a házat oly, aránylag csekély összegért sikerült megvennünk egy gazdag néhai világi jogutódjától, amely összegért a mi igen szerény igényeinknek

megfelel, egész egyszerű háznak egy részét sem tudtuk volna felépíteni ... Az Otthont az illetékes tényezők tudtával és hozzájárulásával a nyugdíjjárulék-alapunk terhére vettük meg. Benne olcsó étkezést fogunk nyújtani azoknak a kartársaknak, akiknek háztartásuk nincs, vagy akiknek szolgálatuk a hazamenetelt távolabb fekvő otthonukba nem engedi meg. Ezenkívül néhány vendégszoba fog rendelkezésre állni olyan kartársak és kartársnők részére, akik ügyes-bajos dolgaik elintézésére végezt egy-két napra Budapestre kell, hogy jöjjenek. Továbbá itt fognak elhelyezést nyerni a postatisztviselők társadalmi egyesületei, mindegyiknek jutván 2-3 szoba. Végül egy nagyobb közös tanácskozó, illetve díszterem lesz a hozzátartozó helyiségekkel, ahol az egyesületek közgyűlései, népe-sebb ülései, előadások, zene-es egyéb ünnepélyei lesznek megtarthatók.”

Tehát e falak között kapott elhelyezést, és folytatta tevékenységét, 1931-től 1945-ig a Postások Országos Kaszinója. Ahogy a Benczúr utcai épületen megosztott a Kaszinó más egyesületekkel, úgy osztott meg szaklapján is, mely megjelenésének utolsó éveiben már nemcsak „A Magyar Posta Táviró és Távbeszélő Tisztviselőinek Országos Kaszinó”-jának, hanem a „Magyar Keresztény Postások Országos Gazdasági Egyesületé”-nek hivatalos lapja volt.

Befejezésül szeretném még megemlíteni, hogy a hajdani m. kir. postának volt még egy másik 1910-ben alakult Kaszinója is: „M. kir. Posta Központi Jár-mútelep Kaszinója”, az Egressy út 47. szám alatt, a Jár-mútelep területén.

Rákóczi Margit

Rák Béla rajza

A „beugró” kézbesítő

A téma lakásom ajtajában állt, — még lehajolni sem kellett érte — egy fiatalember ké-pében szép csikos postásemb-lémás ingben, s a szokásos jó-kora táskával.

— *Miért és hogyan lesz egy fia'alemler levélkihordó?*

— Először is én csak helyet-tesítő vagyok, s édesapám vál-tótársát helyettesítem.

— *Hát persze, azért olyan is-merős az arca. Az ön édesapja Vágó József, ha nem tévedek. Nagyon hasonlít rá, csak ő ki-csivel alacsonyabb ...*

— Így van.

— *Szóval helyettesít. S mi lesz akkor, ha véget ér a helyet-tesítés? Munkanélküli lesz?*

— Szó sincs erről. Az idén végeztem a győri Széchenyi István Közlekedési és Távközlé-si Műszaki Főiskolán, közleke-dési üzemmérnöki, posta és in-formatikai szakirányú szakon.

— *S most leveleket kézbe-sít ...*

— Nincs ebben semmi külö-nös. Ösztől gyakornokként dol-gozom, majd a budapesti igaz-gatószágon másfél évig, s ez jó előiskola. Mellesleg tavaly is végeztem már ilyen munkát.

— *Pont a kézbesítés? Ott nyilván nem kézbesíteni fog ...*

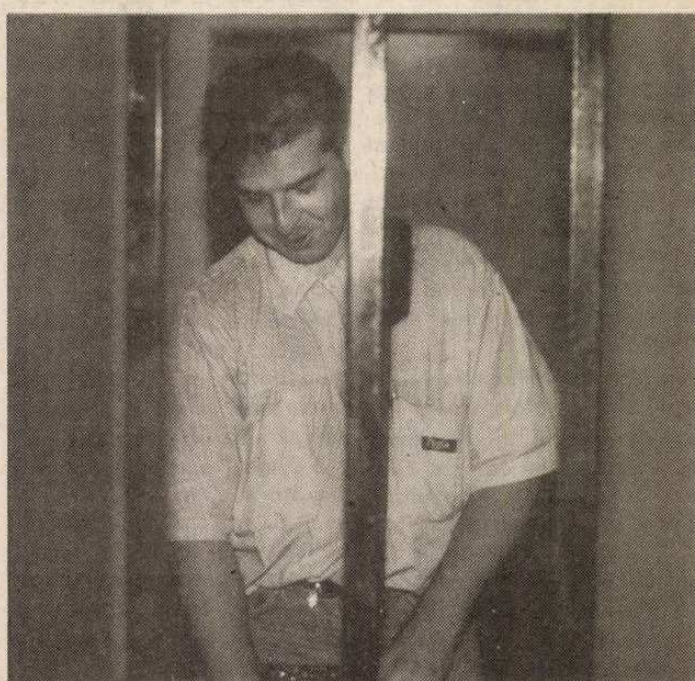
— Persze, hogy nem, de a ranglétrát végig kell járni és én úgy érzem, nekem erre szüksé-gem is van. Azt hiszem elemi követelmény, hogy az ember mindent megismerjen. Kárára biztosan nem válik.

— *Mit tanulna legszíveseb-ben?*

— Ó, hát sok mindent. Most megpályáztam egy franciaor-szági számítástechnikai tanfo-lyamatot.

— *Beszél franciául? Persze buta a kérdés, mert nyilván igen.*

— Az, hogy beszélek talán túlzás, de érteni feltétlenül igen. Egyébként 7 évig tanul-tam a nyelvet, s középfokú vizs-

gám van. Sajnos Győrben nem volt lehetőség „haladó” nyelv-képzésre.

— *Ha elnyeri, miként fog ott „létezni”?*

— Havi 1000 márka az ösz-töndíj, ebből azért ki lehet jön-ni, még akkor is, ha gyakorlati-lag minden megélhetési költ-ség engem terhel.

— *Hát, hogy teli erszénnyel nem fog hazatérni az biztos.*

— Nem, de például alapos gyakorlatot szerzek nyelvben is, és ha a majdani világhiállításra gondolok, ez nagyon sokat je-lenthet.

— *Tökéletesen igaza van. Annál inkább, mert tudomásom szerint a magyar postásokra nem éppen az idegen nyelv tu-dása a jellemző. Végezetül; kézbesítőként milyennek látott minket ügyfeleket?*

— Meglehetősen furcsa a kép. A legjellemzőbb talán az, hogy mennyire félnek az embe-rek, olyan ajtók vannak, hogy szinte börtönben érzi magát az ember a sok ráctól. Aztán alig és nehezen nyitnak ajtót. Ezek a nagy házak egy nagyon zárt

világot jelentenek, s hogy egy-két szomszéd, hogy utálhatja egymást, az meghökkentő.

— *Erről aztán igazán nem a posta tehet ...*

— Világos, hogy nem, talán ezért is jó az új és egységes egyenruha.

— *Tetszik magának?*

— Tetszeni tetszik, de az ing anyaga olyan, hogy alig kapok benne levegőt ...

— *Nézze, nem mindig lesz 35° kánikula. Borraalót szokott kapni?*

— Általában csak akkor, ha pénzt viszek.

— *Tényleg, mennyi pénzt visz egy-egy úgynevezett fize-tési napon?*

— Maradjunk annyiban, hogy nem keveset, s ehhez ké-pest a 400 forint pénzkezelési jutalék borzasztóan kevés ...

— *Elszámolta-e már magát?*

— Szerencsére nem. Remé-lem nem is fogom, mert azt visszakapni majdnem lehetet-len.

— *Szóval ilyenek vagyunk?*

— ...

— *veégh —*

Humor

— Nagyon szépen köszö-nöm kisasszony, hogy ilyen csodálatosan szép bélyegeket ragasztott a Kanadába szóló lé-gi levelemre. Örök hálával tar-tozom ezért Magának

— Óh, ez túlzás: csak a bé-lyegek árával, 170 forinttal.

*

Cs. Pista bácsi, alföldi kézbe-sítő most ment nyugdíjba. Egész életében feleség nélküli agglégény volt. Meg is kérdez-ték tőle, hogy miért nem nősült meg, most ketten élnek a nyugdíjból.

— Megmondom én, miért nem nősültem meg, öcsém: azért, tudja, mert bolond az a bika, amelyik egyetlen tehénért otthagya az egész csodát.

*

— Borzasztó vihar tört ki, amikor szegény Jóska felesé-gét temették. Csak azt nem értem, Bozsik Menyhért miért vi-gyorgott az egész temetés alatt.

— Azért, mert villámlott, és azt hitte, hogy őt fényképezik.

*

A központi postán gusztusos étteremben ebédelni lehet. Sa-ját jól képzett szakácsuk van. A paprikáscsirkéhez uborkát is adnak, de Balázs hozzá sem nyúl az uborkához. Rákérdez-nek:

— Balázs, miért nem eszel a csirkéhez uborkát? Az is benne van az előfizetési árban.

— Nem tudok belőle enni, — mondja tele szájjal Balázs.

— Miért nem tudsz?

— Mert nem fér bele a fe-gem az uborkásüvegbe.

*

— Hallottad? Szetye Péter egyszerre két mosógépet vett a feleségének házassági évfordu-lójukra.

— Miért pont kettőt?

— Ahogy ő elmondta: azért, mert egy mosógépen billeg a teknő.

*

— Most jövök a háziörvo-somtól, biztosan lumbágóm van. Megkértem, vegyen két hét táppénzre. A hátamra ra-gasztottam egy 500 forintost, s

a doktor mindjárt táppénzre vett.

— Na ne mond, én is ugyan-ezt tettem, csak én a hátamra egy piros százast ragasztottam. Az orvos nagyon alaposan megvizsgált, összetapogatta hátamat, keresgélni kezdte a baj okát, végül a 100-asra cé-lozva kijelentette:

— Sajnos, még nem vehe-tem táppénzre. Ennek még ér-nie kell.

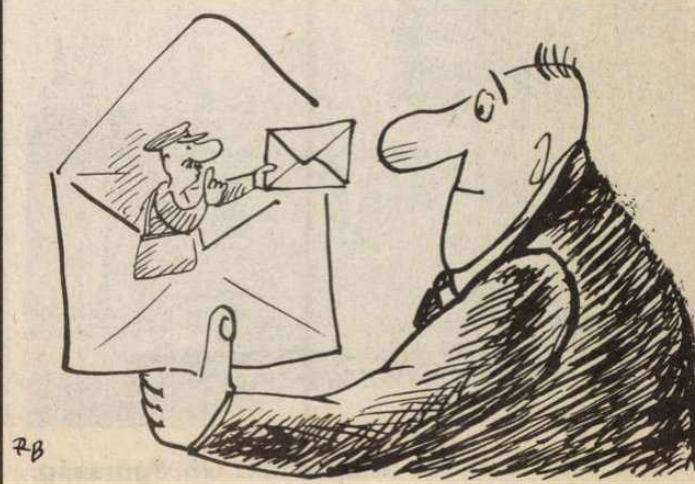
*

— Örülhetsz, Miska, hogy le-szoktál az alkoholról. Hogyan tudtad megtenni?

— A családom viszonyai megváltoztak. A sógorom és a fiam italboltvezetők voltak, de beadták az ipart.

Dénes Géza

Bizalmas levél

Rák Béla

Felejtethetlen volt

Tíz nap Brennbergben

Nincs meghatározott érzés anélkül, amikor harminckettő gyermek egyszerre kiáltja: „Nem akarunk hazamenni!” E mondat egy tíznapos gyermektáborozás végén hangzott el, amelyet a HTI szakmai vezetőinek anyagi támogatásával néhány lelkes fiatal szervezett a Sopron melletti Brennberg Gyermek- és Ifjúsági Táborában.

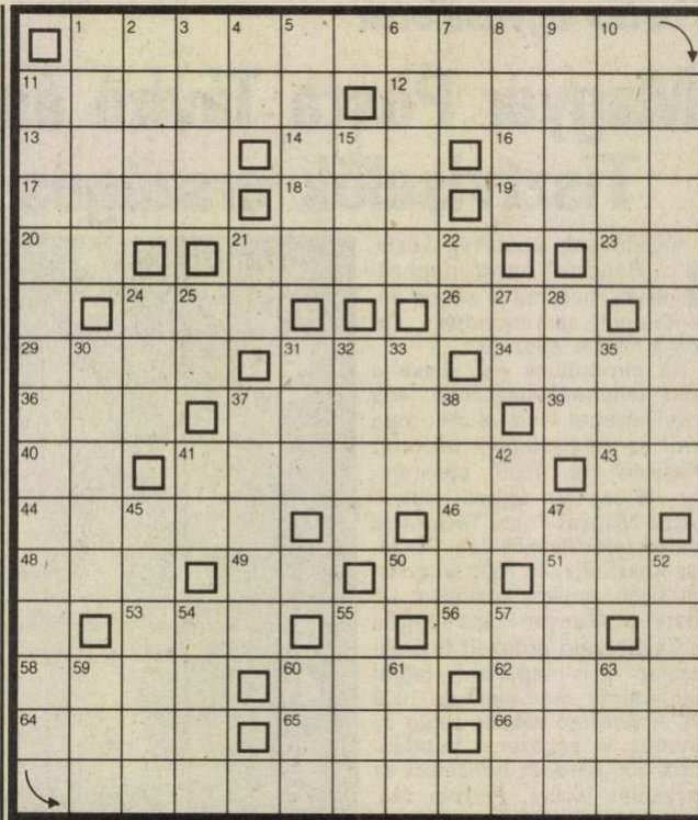
Az első nap felhőszakadással kezdődött, az utolsó majd hőségével végződött, de közte azért történt egy és más. Elég csak programokat felidézni. Sopron nevezetességei, a Patika és Marcipán Múzeum, a Károly Kilátóból látható panoráma, a soha el nem készülő Taródi vár (Bolond vár), a strand az óriáscsúszdáival, a lovag-simogatása, etetése és a lovaglás, a brennbergbányai Bányász Emlékmúzeum múlt századi emlékei, a fertői Eszterházi-kastély hatalmas parkja, a nagycenki Széchenyi-kastély és mauzóleum hangulata, a fertőrákosi kőfejtő gigantikus mé-

retei, az ásványmúzeum egyedülálló ritkaságai, a Fertő tavi sirályvetés és strand, a kőszegi Jurisics vár és a Jézus szíve templom festett üvegablakai, a jáki Bencés apátsági templom, a szombathelyi városi sétá, mind-mind felejtethetlen emlék marad.

A délutáni kézműves foglalkozások alatt mindenki megmutathatta kez ügyességét. A maradék pamut, bőr és papír percek alatt változott a sok lelkes gyerek kezében kiskutyává, karkötővé, fülbevalóvá, bohócá. A tíz nap alatt kezeltünk darázscsípést, találtunk kullancsot, miközben még számháborúztunk is, és megismerkedtünk néhány aranyos pióccával a Fertő tavon.

Hazaérkezvén a vonatnál kérdésesre — Mi volt a legnagyobb élményed a tíz nap alatt? —, a nyolcéves Gyurika határozottan csak ennyit válaszolt: „Sikerült tizennégy új barátot begyűjtenem.”

Kerekes Sándor

Egy őszi hangulatú Radnóti-versből idézünk: „... Felhőn vet ágyat már az alkonyat s a fáradt...” Folytatás a vízsz. 1. és a függ. 11. alatt.

FÜGGŐLEGES:

1. Kocsonyába való. 2. Beteget gondoz. 3. Német filozófus. 4. RA-RE egynemű. 5. Főúteér. 6. Fiú becenév. 7. Morze-hang. 8. Erőszakos rovar (ford.). 9. Női név. 10. Nemesgáz. 11. Az idézet második része. 15. Pénzintézet. 21. Nagy víz. 22. Idegen helyeslés. 24. A hét vezér egyike. 25. Vállalati forma. 27. Folyadék. 28. Kellemes, friss (ford.). 30. Névelős férfikabát. 31. Fogoly. 32. Lent. 33. ... Blas. 35. Régi magyar férfinév. 37. Fürtös virágzat. 38. Díjat alapított kémikus. 41. A vas vegyjele. 42. Fejlődik. 45. ... kurta, neked is lesz (mondás). 47. A nap egyik jelzője. 52. Vékony lap. 54. Kevert időt! 55. Hagymafajta. 57. Gúnyos. 59. Épület része. 60. Betegség jele. 61. Orosz súlymérték. 63. Rátesz páratlanjai.

— Bánhidai —

Beküldendő: a vízsz. 1. és függ. 11. alatti.

Beküldési határidő: október 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: A nevetés a lélek tüszentése.

Könyvet nyertek: Csintalan Ferencné (Budapest); Veréb István (Enying); Vizin Mártonné (Bácsalmás); Szalai Imre (Veszprém).

A VIII. forduló kérdései

Hajdan volt kastélyok, főúri paloták

Játékunk 8. fordulójában régi, híres kastélyokba látogattunk. Kérjük, hogy a leírás alapján mondják meg, hol járunk!

1. Építésére Zsigmond király adott engedélyt 1436-ban, Somosi Elek gyermekeinek. Az idők folyamán többször átalakították, végső formáját a XIX. század első felében Széchenyi István adta meg. A második világháború után tönkrement. Megújítása után ma emlékmúzeum.
2. Hazai kastélyépítészetünk egyik legkiemelkedőbb példája. 1702-ben Johann Lukas Hildebrand építette barokk stílusban. Középrészén kupolás, kocsifelhajtóját szobrok díszítik. Az idők folyamán erősen megrongálódott épületet ma már megújítva láthatjuk.
3. Nevezetes építészeti emlék, a XVII. században kezdték építeni. 1748-ban és a múlt században erősen átalakították. Először a Roth család birtokában volt, később házasság révén a Teleki család tulajdona lett. Itt született Teleki József, író és tudós, valamint Teleki László, a reformkor egyik kimagasló egyénisége.
4. Kőfallal körülvett, díszes kapuzattal ellátott, patkó alakú, barokk tornyos palota. 1745-ben építették, mai végleges formáját 1883–87 között kapta. 101 szobával rendelkezik, ma kulturális intéz-

mények otthona. Díszes nagytermében nyaranta zenesteket rendeznek.

5. Építését Batthyány József érseksége alatt kezdték meg, a régi vár alapjain. 1760–1766 között Oswald Gáspár tervei alapján épült fel, barokk stílusban. Dísztermének fali és kápolnájának mennyezeti freskóit 1783–1784-ben Maulbertsch festette. A muránói csillárokkal ékesített dísztermének zongoráján Liszt Ferenc is játszott. Híres a könyvtári gyűjteménye is.
6. A Mária Terézia korabeli barokk építészet jelentős alkotása, melyben maga a császárnő is megfordult. Az olasz építész tervei szerint épült U alakú kastély, négyszögletes főépületének sarkait hagymasisakos tornyok díszítik. Az 1790-es években sokat vendégeskedett itt Kármán József író is.
7. A hajdani vár fennsíkján álló barokk várkastélyt a XVII. század második felében emelték. Azóta többször átépült, egykori épülettömbjéből ma már csak a keleti szárny látható. A második világháború idején jelentős károkat szenvedett, azóta újjáépítették. A magyar vidéki barokk építészet jelentős emléke. 1973 óta múzeum.
8. Hazánk egyik legszebb barokk épületének tartják. 1739-ben kezdte építtetni

Berényi Zsigmond pécsi püspök, de csak halála után, 1799-ben fejezték be. Egyemeletes, 22 ablakos, tornácos udvari építmény. Kapuja felett a Berényi-cimer látható. Amikor a város tulajdonába került, először huszárlaktanya volt, majd különböző közhivataloknak adott otthont.

9. Az emeletes, középen faszopos és oromzatos kúria 1860-ban épült, romantikus stílusban. A hagyomány szerint ebben a villában vendégeskedett Deák Ferenc, és itt fogalmazta meg az 1867-es kiegyezés tervét.
10. Az együttes település legérdekesebb épülete, melyet vízesárok vesz körül. A helyi hagyomány szerint a hódolt-

ság idején török basa háreme volt. Zsindellyel fedett, félholdban végződő hagymakupolája van. Ennek ellenére a várkastély a XVIII. század eleji barokk stílus egyik legszebb megyei emléke, mely a múlt században került a Zichy és a Vay család tulajdonába.

Kérjük, hogy megfejtéseiket legkésőbb 1993. szeptember 30-ig küldjék meg címünkre: **Postás Művelődési Központ 1373 Budapest, Postafiók 601.**

A megfejtésekre írják rá:

„Ismerd meg hazádat...”

A szeptember 30-a után érkező megfejtések a havi sorsolásban nem vesznek részt!

Mindenkinek eredményes megfejtést kívánunk!

A VII. forduló kérdéseinek helyes megfejtése

1. Keleti Károly. Budapesten éppen ott neveztek el utcát róla, ahol ma a Statisztikai Hivatal épülete áll.
2. A Debreceni Református Kollégium Óratoriumában, annak emlékére, hogy 1849-ben Kossuth Lajos itt mondatta ki az országgyűléssel a Habsburgok trónfosztását.
3. A falu birtokosa — az elnevezés idején az óbudai káptalan volt.
4. A Reáltanoda utca.
5. A vegyipar.
6. 1963. augusztus 20. Az utolsóként villamosított község Aporliget volt.
7. Lakatos Gabriella.
8. Bösárkány.
9. Hermann Ottó (1835–1914).
10. Szigliget.

A VII. forduló nyertesei: Megyeri Márton, Bp. Takács Istvánné, Bp. Deák Gáborné, Nagykanizsa.

A helyeseken megfejtőknek gratulálunk, a nyereményeket postán küldjük! További eredményes megfejtést kívánunk!

Győrben rendezték

HTI műszaki sportnapok

A Helyközi Távbeszélő Igazgatóság augusztus 6–7. között hatodik alkalommal Győrben rendezte meg az immár hagyományosan számító HTI műszaki és sportnapokat. A több mint négyszáz résztvevő részére ideális helyszínek bizonyultak Széchenyi István Műszaki Főiskola előadóterme, sportpályája, tornacsarnoka és kollégiuma.

Délután az igazgatóság vezetői ismertették a privatizáció várható hatásait, idején nyereségtervünk buktatóit, bérigazgatóságunk korlátait, szolgáltatásaink bevételeinek alakulását az első félév tükrében. Igazi szakmai csemege volt a magyarországi digitális telefonközpontok üzemeltetését segítő Rendszer-támogató Központ vezetőjének

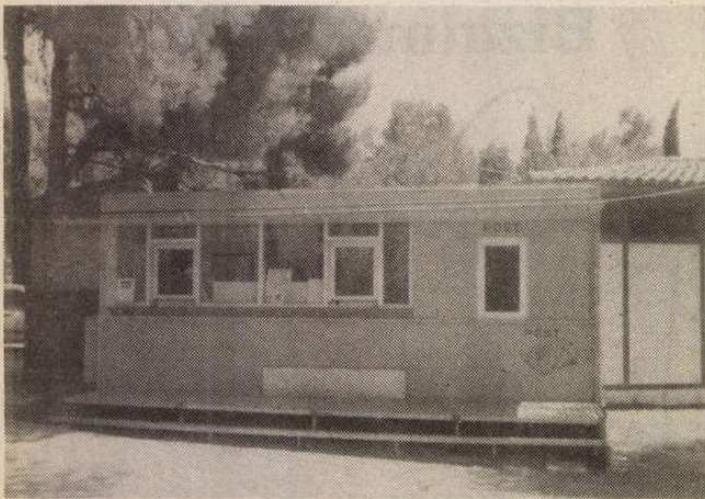
előadása és helyszíni ismertetője.

Délutánról a sport vette át a főszerepet. A résztvevők atlétika, asztalitenisz, labdarúgás, lövészet, sakk, teke, tenisz és horgászat közül választhatták ki számukra a legmegfelelőbbet. A kora estig tartó sport és a hajnalig szóló zene után másnap újult erővel küzdöttek csapataink az elsősegért.

A kétnapos rendezvény után — ahol az igazgatóság együtö-

de, vezetők és beosztottak, az ország különböző pontjain dolgozókat találkoztak, beszélgettek, vitatkoztak — egyöntetűen megfogalmazódott az igény, 1994-ben is rendezzünk hasonló összejövetelt.

Kerekes Sándor

Kisposták: Görögország, Magyarország

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: VEÉGH ADÁM
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levelezési cím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: LÁZÁR ANDRÁS mb. elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
93-0379. Szikra Lapnyomda Rt., Budapest
Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN elnök-vezérigazgató
ISSN 0866-1766